

VIRÁG GÁBOR

X SZÉSVEN

MŰHELYE

nyílt láng
könyvek

VIRÁG GÁBOR
A SZÉGVEN MŰHELYE

nyílt láng
könyvek

Budapest, 2026

VIRÁG GÁBOR

A SZÉRVEN MŰHELVE

ISBN 978-615-02-6848-4

© Virág Gábor, 2026

© Nyílt Láng Könyvek, 2026

Minden jog fenntartva.

Jelen művet, illetve annak részeit a szerző előzetes írásos engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrögzítő rendszerben tárolni, bármilyen formában vagy eszközzel – elektronikus vagy más módon – közölni.

Weboldal: www.virag-gabor.hu

E-mail: nyilt.lang.konyvek@virag-gabor.hu

Facebook: www.facebook.com/virag.gabor.iro

Instagram: www.instagram.com/virag.gabor.iro

Felelős kiadó:

Virág Gábor

Szerkesztés, korrektúra:

Gábor Adrienn

Borítóterv, belső grafika:

Maksi Mónika

Tördelés, illusztrációk:

Virág Gábor

Nyomda:

Color Pack Zrt.

Édesanyámnak.
Hiányzol.

A SZERZŐ ELŐSZAVA

Reparatív (vagy konverziós) terápiának olyan áltudományos módszereket nevezünk, amelyek célja az egyén szexuális irányultságának vagy nemi identitásának megváltoztatása – leggyakrabban a homoszexualitás „heteroszexualizálása”, vagy a transzneműség „ciszneműsítése”. Fontos kiemelni: ezt a gyakorlatot a pszichológiai szakmai szervezetek világszerte határozottan elítélik, és súlyosan károsnak, sőt etikátlannak tartják.

A Magyar Pszichológiai Társaság és a Magyar Pszichiátriai Társaság is teljes mértékben elutasítja ezeket a „terápiákat”, ezért hazánkban egyetlen szakember sem végezhet nyíltan ilyen tevékenységet. Éppen ezért leggyakrabban különféle egyházi csoportok és önjelölt tanácsadók foglalkoznak ezzel, bármiféle végzettség nélkül. Tematikus táborok, tréningek, „lelki gyakorlatok” keretébe bújtatva hirdetik magukat, főleg zárt közösségekben, szájhagyomány útján. A burkolt marketingszövegek – mint például az „életvezetési problémák kezelése”, „identitásfejlődés támogatása”, „belső konfliktusok oldása” – néha árulkodóak, de inkább megtévesztőek lehetnek.

Természetesen azon túl, hogy ezeknek a gyakorlatoknak nincs semmilyen tudományos alapja, rengeteg pszichés ártalommal is járnak: ilyen lehet a depresszió, a szorongás, az öngyilkossági gondolatok megjelenése, valamint a szociális elszigetelődés.

Bár a regényben szereplő Igaz Ösvény Műhelyhez hasonló szervezettel a kutatómunkám során nem

találkoztam, a történetben megjelenő módszerek és azok lélektani következményei valós beszámolókon, szakirodalmi forrásokon és ismert gyakorlatokon alapulnak.

Mindezek tükrében fontosnak tartom kiemelni, hogy ez a könyv nem egy létező intézmény történetét meséli el, hanem egy jelenségét. Mivel az ilyen közösségek működéséről kevés nyilvános információ áll rendelkezésre, a múltban ismertté vált módszereket és mechanizmusokat emeltem át, amelyeket a regény világához igazítottam.

Tehát a célom nem az volt, hogy konkrét eseteket rekonstruáljak, hanem hogy érzékeltetni próbáljam, milyen finom eszközökkel lehet megingatni az önazonosságot, és milyen mély, olykor helyrehozhatatlan károkat okozhat az, ha valakit saját létezésében kérdőjeleznek meg.

*„A világ egy veszélyes hely.
Nem azok miatt, akik gonoszságokat követnek el,
hanem azok miatt, akik ezt tétlenül nézik.”*

(Albert Einstein)

*„Nolite te bastardes carborundorum.”**

(Margaret Atwood: *A szolgálólány meséje*)

* „Ne hagyd, hogy a gazemberek eltávozzanak.”

PROLOGUS

ARTÚR

2024. január

Vannak helyek, ahol nem a bűnt üldözik, hanem a bűnösöket gyártják. Ahol nem az számít, ki mit tesz valójában, hanem az, hogy mit hisznek el róluk. Egy ilyen világban az emberek nem a tényekhez igazodnak, hanem a látszathoz. És ha egyszer valakire ráragad a bélyeg, onnan már nehezen akad visszaút.

Artúr túl jól ismerte már ezt. A saját bőrén tanulta meg, milyen nehéz úgy élni, hogy közben ne kezdje el maga is elhinni, hogy hibás.

Ezért áldogált most itt egyedül, titokban. Ezért nem engedhette meg magának a gyászt úgy, ahogyan mások gyászolnak. Csak a csendes láthatatlanság maradt neki.

Lassan behelyezte a vázába a szál virágot, amelyet egy ideje a kezében szorongatott. A latyakos föld szinte cuppogott a talpa alatt. A vékony tornacipő teljesen átázott a lábán. A hideg csípte az ujjait, mert elfelejtett kesztyűt húzni.

A virág nem volt különösebben szép: egyszerű, fehér szirmú, kissé már kókadozó.

Sajnos nem volt pénze frisset venni, néhány sorral odébb csente el egy másik sírról. Nem büszkélkedett vele magának, csak remélte, hogy akinek eredetileg szánták, nem bánja.

Halkan roppant valami a háta mögött.

Artúr megfeszült.

Megfordult, és tekintetével sorra vette a környező sírokat. Semmit sem vett észre. Csak néhány fekete kabátos alakot látott a távolban, és egy idős asszonyt, aki a virágokat igazgatta valakinek a sírján. A fák ágai fölötté úgy meredtek az égnek, mintha kérdést tennének fel.

Kivárt még egy pillanatig, hogy eldöntse, tényleg van-e értelme ennek az egésznek, de végül arra jutott, hogy tartozik neki ennyivel.

A zsebébe nyúlt, és elővette a gyűrött papírlapot, amit hetek óta hurcolt magával. Óvatosan széthajtogatta, majd amennyire tudta, kisimította a ráncok mentén. Ezután halkán olvasni kezdte.

Nem volt hosszú írás, de így is nehezen ért a végére. Az utolsó soroknál már a könnyeivel küszködött. Egy ponton meg is kellett állnia, hogy visszatartsa őket. Túl régóta várt már erre a pillanatra, és nem akarta elrontani sírással.

Amikor befejezte, az élek mentén szépen visszahajtogatta a lapot, hogy visszacsúsztassa a zsebébe, de a mozdulat félúton megállt a levegőben. Meggondolta magát. Nem akarta többé magával cipelni ezeket a nehéz szavakat. Ha így tesz, akkor sosem lesz képes elengedni őt.

Inkább megkerülte a sírkövet, megfelelő rejtékhely után nézve. Hamar talált is egy nagyobb rést a fejrészénél, ahol a föld lazább volt. Még kisebbre hajtogatta a lapot, hogy beférjen, aztán betolta a mélyére. A tenyerével még ráhúzott egy maréknyi fehér murvát, hogy teljesen eltakarja.

Sáros kezét a nadrágjába törölgetve indult el. Nem sietve, de nem is túl kényelmesen. A menekülés számára

már nem a rohanást jelentette, hanem a természetes viselkedést. Egy belső szabályt, amely azt mondja: akkor indulsz, ha megérezed, hogy indulnod kell.

A kavics ropogott a talpa alatt, a hideg átszivárgott a kabátján, és úgy érezte, mintha a fagy nemcsak a levegőt járná át, hanem maga a hely is még komorabbnak és elhagyatottabbnak tűnt volna, mint máskor.

A temető ilyenkor télen még a szokottnál is csendesebb tudott lenni. A csend pedig furcsán veszélyes annak, aki hónapok óta úgy él, hogy minden nesz mögött üldözött képzel.

Félúton megütötte a fülét valami. Kántáló hangok. Mint valami ima.

Néhány lépés után egy temetési szertartásra lett figyelmes. Ösztönösen lassított, ahogy elhaladt mellette. A kabátját összebb fogta magán, lehajtotta a fejét, a kapucniját a homlokába húzta, mintha csak fázna, nem pedig attól félne, hogy valaki esetleg felismeri.

A gyászolók nem voltak sokan. Néhány ember sötét kabátban, a fejük fölött gőzölgött a leheletük. Közepén négy szürke öltönyös ember tartotta a zárt koporsót, és lassan eresztetni kezdték lefelé a kötélen.

A pap hangja tompán szűrődött át a fák között, szavai összefolytak, mégis felismerhetők voltak: a Mindenhatóról beszélt, aki immár bűneitől megtisztulva fogadja be az elhunytat a mennyek országába.

De jó neki!

Artúr hallgatta a szavakat, de nem nagyon hitt benne. Nehezen tudta elképzelni, hogy van olyan hely, ahol tényleg leveszik az ember válláról mindazt, amit nem bír tovább cipelni.

Már majdnem továbblépett, amikor megakadt a szemem valamin. Nem messze tőle, kissé félrehúzódva, egy friss sírhely állt. Pontosabban: ami maradt belőle.

A hant szét volt túrva. Messziről látszott, hogy nem a természet munkája volt. A földet felrúgták, széthordták. Papírdarabok heverték mindenütt, mint ha valaki szándékosan szórta volna szét őket. Artúr csak közelebb érve látta, mik azok: egy szívárványszínű zászló összetépett darabjai, amelyek konfettiként borították a friss földet.

A fejéhez lépett. A gyomra már azelőtt összerándult, mielőtt elolvasta volna. A fára trágár szavakat véstek, durva, kapkodó betűkkel. Valaki egy kinyomtatott újságcikket is rátűzött. A papír megázott, a széle felpöndörödött. Artúrnak fel kellett hajtania, hogy el tudja olvasni alatta a nevet:

A név ismerős volt. Sokat hallotta mostanában. A róla szóló hírek mára futótűzként árasztották el az online teret. Szinte másról sem lehetett olvasni – még a tévécsatornák is ettől voltak hangosak.

Persze nem egyformán. Voltak, akik tragédiaként beszéltek a haláláról, míg mások szerint pontosan azt kapta, amit megérdemelt.

Az alábbi, korábban megjelent írás is inkább a bűnösségét volt hivatott megerősíteni. Bár sok helyen vízfolt borította, Artúr még könnyen el bírta olvasni:

Artúr galacsinba gyűrte a cikket, és dühösen elhajította. Csak arra tudott gondolni, hogy ez a férfi sem

valódi bűnök miatt halt meg, hanem olyanok miatt, amelyeket ráragasztottak.

Ettől valami furcsa, üres szomorúságot érzett. Nem ismerte a férfit, nem álltak közel egymáshoz. Mégis volt ebben a történetben valami nyugtalanítóan ismerős.

Mert hirtelen nemcsak egy tanár méltatlan és tragikus halálára gondolt, hanem saját magára is.

Vajon rám is ez a sors vár?

Tényleg ez az egyetlen út az olyanoknak, mint mi?

Valahonnan mögüle neszeket hallott, mire Artúr gépiesen körbenézett, de csak a temetés résztvevői kezdtek el szétszéledni. Egyikük sem figyelt fel erre a sírra. A pap hangja egyenletesen, fáradtan csengett, ahogy távozóban még utoljára részvétet nyilvánított a hozzátartozóknak. Érzékelt lehetett, hogy számára ez is csak egy volt a sok halott közül. Ki tudja, emlékszik-e akár a nevükre is, miután elmondta értük a szokásos imáját.

Artúr hirtelen nagyon egyedül érezte magát. Mint ha minden, amit eddig magában cipelt, most egyszerre lett volna túl nehéz. Érezte, ahogy felkúszik benne valami, amit nem tudott kinek elmondani, de visszanyelni sem.

Egyetlen mondat volt csak, ami rekedten hagyta el a torkát, miközben a cipője orrával arrébb kotort pár színes papírfecnit a sírhely közeléből.

– Segítsen már valaki!

De nem volt, aki meghallja.

Mégis megmozdult benne valami, egy régebbi beszelgetés emléke.

Ha úgy érzed, beszélned kell valakivel, vagy nem érzed magad biztonságban, hívj fel nyugodtan.

A száma még mindig ott volt a telefonjában. A készüléket kénytelen volt lecserélni egy olcsó kártyásra, de a névjegyzéket gondosan átmentette.

Egyetlen mozdulat lett volna elővenni, kikeresni a listából és rányomni a zöld gombra. Elképzelte, ahogy a hívás kicsöng, az illető a vonal túlsó végén felveszi, ő pedig beleszól, hogy mindent bevalljon neki.

De nem tette meg.

Nem akarta őt is bajba sodorni. Ha még tudott is volna segíteni rajta, nem volt joga ezt kérni tőle. Túl jó ember volt ahhoz, hogy magával rángassa ebbe az egészbe.

Hátrálni kezdett, amíg a fa törzse részben el nem takarta előle a sírt, majd elfordult, és visszaindult a főbejáráthoz.

Eljött az ideje, hogy végre beletörődjön: ő már sosem térhet vissza.

Mindenkinek úgy lesz a legjobb, ha ő már nincs többé.

Úgysem maradt már sok belőle, amit gyászolni lehetne.

KONVERZIÓS GYAKORLATOK
A MÚLT SZÁZADTÓL NAPJAINKIG
(jegyzetek)

I. RÉSZ

Pszichoanalitikus
„korrekciós” terápiák
(1900–1950)

A 20. század elején a homoszexualitást széles körben fejlődési zavar-ként értelmezték. A domináns elméletek szerint az eltérő szexuális orientáció oka a gyermekkori pszichoszexuális fejlődés elakadása volt, különösen az anya-gyermek kapcsolat és az apa hiánya vagy gyengesége miatt.

A kezelések hosszú távú pszichoanalitikus terápiák formájában zajlottak, amelyek célja a feltételezett traumák feltárása és „korrigálása” volt.

Bár Sigmund Freud később nyíltan kétkelkedett a szexuális orientációmegváltoztathatóságában, tanítványai és követői évtizedeken át alkalmazták ezeket a módszereket.

A terápiák nem eredményeztek változást, ugyanakkor nagyban hozzájárultak a páciensekben kialakuló szégyenhez és önhibáztatáshoz.

1. KESZ

I. BENETT

2024. március

Kardos Benettet már éjszakák óta kísértették ugyanazok a rémálmok, de a mai valahogy más volt – sokkal élesebb, sokkal tapinthatóbb. De nem is az rázta meg jobban, amit látott, hanem a zsigeri félelem, amely minden porcikáját átjárta, mielőtt a képek felismerhetetlen foltokká mosódtak volna össze.

Aztán hirtelen minden elsötétedett.

Zihálva riadt fel, mintha még mindig menekülne. A lepedő nyirkosan tapadt a hátához. A szoba levegője nehéznek, idegennek tűnt.

Kapkodva oldalra fordult, hogy átkarolja a feleségét. A mozdulat ösztönösen jött a vállából, a keze azonban félúton megállt a levegőben. Valami nem stimmelt. Már a paplanhuzat színe sem, az alatta kirajzolódó test pedig végképp nem.

Valaki más aludt mellette, félig betakarva, mozdulatlanul. A mellkasa alig észrevehetően emelkedett és süllyedt minden lélegzetvételnél.

Benett két ujjával megdörzsölte a szemét, mintha az iménti képet próbálná eltörölni. A szemhéja mögött még ott lüktetett az álom tompa visszfénye, de a nyakán végigcsorgó hideg verejték kijózanító csíkot húzott a bőrén. Ez már nem az alvás maradéka volt. Ez a valóság volt, és talán épp ez tette félelmetessé: az, hogy a mellette fekvő idegen valójában nem volt

idegen. A vonásai ismerősen simultak a párnába, és olyan emlékeket kavartak fel benne, amelyeket eddig az álom kódéba száműzött.

Most azonban a kód felszakadt, és kiderült: az sem volt álom.

Ennél már csak a tévé alatt pislákoló digitális óra fénye volt könnyörtelenebb. A neonvörös számok szigorú figyelmeztetésként izzottak a tévé alatti szekrényen. Minden másodperccel azt ismételgette, hogy ez nem az ő otthona. Nem az ő szobája. És már régen nem lenne szabad itt lennie.

– Picsába! – szűrte a fogai közt.

Amilyen halkán csak tudott, felkelt az ágyból, hogy összekapodja a holmijait. Azok gondosan összehajtvá heverték egy széken, egy olyan este emlékét idézve, ami jól is végződhetett volna, ha nem árnyékolta volna be a sötét felhő, amely most is egyre szaporább tempóra késztette.

A zoknija felhúzására már nem is vesztegette az idejét. Mielőbb ajtón kívül akarta tudni magát.

Talán nem lesz baj, és még időben hazagérek! – biztatta magát, de el kellett ismernie: mostanában ebben nem volt sok szerencséje.

Már az előtérben vágni lehetett a feszültséget, de a zár tompa kattanással jelezte, hogy már bent van,

nincs menekvés. A ház szűk levegőjében a reggeli kakaó illata és az előző esti veszekedés emléke keveredett.

Miron volt az első, aki észrevette. Mezítláb állt a nap-pali közepén, kezében egy fél pár pókemberes zokni.

– Apa! – kiáltotta. – Hol voltál?

Nelli mögötte kukucskált ki, kócos hajjal, pizsamában. Az arca egyszerre volt álmos és gyanakvó, mint-ha már most tudta volna, hogy ez a reggel más lesz, mint a többi.

– Sziasztok... – Benett hangja karcosan csengett. Megköszörülte a torkát. – Csak... dolgom volt.

– Elkísérsz minket az oviba? – szaladt elé Nelli is, és kérlelő őzikeszemmel nézett fel rá.

– Persze, kicsim – hajolt le hozzá Benett, és egy pusztit nyomott a szőke, babaillatú hajára.

Fanni ekkor lépett elő a konyhából. Egyik kezében jégvarázsos bögre, a másikban konyharuha. Ő már teljesen fel volt öltözve, hosszú, aranyszőke haját egy csattal fogta a tarkójához.

Egy örökkévalóságig méregette a férjét. A kabátját, amit nem vett le. A borostáját, amit ki nem állhatott. A szemét, amely véletlenül sem akart találkozni az övével.

– Dolgod volt... – ismételte meg lassan az előbbi hazugságát. – Az éjszaka közepén.

– Ne haragudj, de muszáj volt... – kezdte Benett, de Fanni félbeszakította.

– Nelli, Miron: cipő! Most! – osztotta az instrukciókat.

A hangjából nem érződött feszültség. Helyette anyyi is elég volt, hogy – tudomást sem véve Benetről –

visszavonult a konyhába. A gyerekek engedelmesen siettek az előszoba felé, Benett pedig a felesége után.

– Kérlek, hadd mondjam végig...

– Megbeszéltük, Benett. – Fanni továbbra is halk volt, de éles. – Nem tűnsz el szó nélkül. Nem hagysz itt minket úgy, hogy fogalmam sincs, élsz-e még.

– Írtam üzenetet.

– Hajnal kettőkor, és csak annyit, hogy „*el kellett mennem, ne várj*”. Ez nem üzenet. Ez lerázás. Ahányszor akad valami gondunk, te fogod magad, és eltűnsz.

Benett végre levette a kabátját. Ledobta a székre. A mozdulat lassú volt, mintha fájna.

– Fanni, kérlek! Nem szeretnék most veszekedni. Beszéljük meg máskor.

– Igen? Mikor? – vágta rá a nő azonnal. – Amikor már haza se jössz? És amikor a gyerekek megint arról faggatnak, miért nem vagy itt?

A férfi elfordult, és az ablakhoz lépett. Kint szürke, homályos volt az ég, akár egy elrontott fénykép. A kertben szanaszét heverték a játékok: babák, autók, és a fia kis motorja is ott hempergett egy friss pocso-lyában.

Az idei első fünyírás is rég esedékessé vált – a ke-rítés állapotáról már nem is beszélve. Mikor is festette le utoljára? Valamikor a gyerekek születése előtt.

Annak már öt éve.

Miron és Nelli hangja törte meg a pillanatnyi csen-det. Benett visszafordult, és látta, hogy az ajtót nem csukták be teljesen, így a kacagásuk tisztán beszűrődött.

– Mi történik veled? – Fanni most már nem próbálta visszafogni magát. – Mert ez nem fáradtság. Nem munka. Ez valami más. És nekem rohadtul elegem van már abból, hogy úgy csinálsz, mintha nem számítana.

– Fogalmam sincs – jött ki a száján az újabb hazugság.

– Akkor kit kérdezzünk meg? Esetleg anyádat, akinél állítólag lenni szoktál ilyenkor? Mert, képzeld, felhívtam, és azt mondta, hetek óta nem jártál nála...

– Fanni, esküszöm neked, soha többé nem fordul elő...

– Micsoda? Mi nem fordul elő? – lépett közelebb, aztán halkán kimondta azt, ami már jó ideje lógott köztük a levegőben: – Egy másik nővel voltál, igaz?

A szavak jéghidegen szánkáztak végig Benett fülén át az egész gerincén. Az agya leblokkolt – még tiltakozni is elfelejtett hirtelen –, és akkor, mint valami isteni közbeavatkozás, megszólalt a csengő. Élesen, türelmetlenül.

Mindketten megdermedtek.

– Várunk valakit? – érdeklődött nála Fanni.

Benett nem válaszolt. Csak az járt a fejében, hogy legalább ezzel is időt nyert a válaszadásra.

A csengő újra megszólalt.

– Majd én kinyitom – sóhajtotta a nő, mivel látta, hiába várja Benett-től, hogy megmozduljon.

Elindult kifelé, mire a férfi ösztönösen visszafordult a konyhaablak felé. Félrehúzta a függönyt, és a lehető legkisebb résen át kilesett.

Először csak az utcát látta: a szürke járdát, a nedves aszfaltot, aztán távolabb... egy rendőrautót.

Úgy ugrott el az ablaktól, mint akit rajtakaptak valamin. A szíve olyan erővel vert, hogy egy másodperc-re elsötétült előtte a konyha.

Az előbb még Fanni kérdései miatt aggódott, de azok hirtelen jelentéktelennek tűntek azokhoz képest, amelyekre hamarosan felelnie kell.

Benett hallotta, ahogy nyílik a bejárati ajtó. Idegen hang szólalt meg. Egy férfié. Udvarias, hivatalos.

– Jó reggelt! Elnézést a korai zavarásért. Kardos Benettet keressük. Itt lakik?

Egy kis szünet következett, amíg Fanni levegőhöz jut. Nyilván őt is meglepték. Benett szinte látta maga előtt a döbbszent arcát.

– Igen. A férjem. Miért?

Egy másik hang, mélyebb:

– A rendőrségtől jöttünk. Itthon van jelenleg a férje?

Benett szorosan behunya a szemét, mintha azzal elűzhetné őket, mint egy látomást.

Már csak ez hiányzott...!

Számíthatott volna rájuk, de arra nem, hogy ilyen hamar – és nem a gyerekei cipőhúzása közben.

2. ARTÚR

Illés Artúrnak teljesen átlagos gyerekkora volt. Szerető szülők közt nőtt fel, egy olyan családban, ahol mindenki tudta, hol a helye: míg az apja dolgozott, az anyja róluk gondoskodott, ő és a testvérei pedig pontosan tudták, mihez kell alkalmazkodniuk. Nem voltak botrányok, sem hangos veszekedések, csak a szabályok – kimondottak és kimondatlanok –, amelyeket ha betartottak, mindenki nyugodt volt.

De legfőképp az apja.

Illés Gáspár egyenes tartású, kevés szavú ember volt, aki hitt a rendben, a fegyelemben és abban, hogy az életben mindennek és mindenkinek megvan a maga elrendelt helye – és nem melleleg kiképzőtiszt volt a Honvédségnél. A felesége, Judit pedig pont olyan asszony volt, akit neki teremtett az Isten – aki pontosan tudta, mikor kell hallgatni, és mikor kell bólintani.

Artúr két testvérrel nőtt fel: Noel tízéves volt – még bőven abban a korban, amikor a világ többnyire jóindulatúnak tűnt körülötte –, Orsi pedig tizenhat, aki már kezdett rájönni, hogy nem az.

Orsi volt az egyetlen a családjukban, aki igazán megértette Artúrt. Vagy legalábbis próbálta. Néha egy-egy összenézés a vacsoraasztalnál, egy félmondat az ajtóban, vagy egy gyors üzenet lefekvés előtt elég volt ahhoz, hogy tudják: nincsenek egyedül a kétségeikkel. Az apjukkal szemben azonban ő is tehetetlen

volt. Rövid pórázon tartották mindhármojukat – csak Artúrét kicsit feszesebben.

Elsőszülött fiúként rajta volt a legsúlyosabb teher. Az apja nem kérdezte, mit szeretne, hanem *tudta*. Vagyis inkább úgy gondolta, hogy tudja. Artúrnak erősnek kellett lennie, határozottnak, *férfinak*. Olyannak, aki majd egyszer ugyanolyan kemény, fegyelmezett családfő lesz, mint ő. Nem volt helye a bizonytalanságnak, a „felesleges érzelmeknek”, és végképp nem volt helye buta kérdéseknek.

Artúr megtanulta ezt. Igyekezett megérteni, hogy pontosan mit várnak tőle. Épp ezért az iskolában sem volt problémás gyerek. Nem volt hangos, sem pedig túl feltűnő. Inkább az a fajta, aki ott van, de csak akkor veszik észre, ha valamiben kiemelkedően teljesít. Eszébe sem jutott volna olyasmit tenni, amivel szégyent hozhatna az apja nevére és a családjára.

Ez így biztonságosabb volt.

Volt azonban egy emléke, amely mindig visszatért. Amikor először próbálta meg kimondani mások előtt, amit valójában gondol.

Szenteste volt, és a szokásos nagy családi összejövetel Artúr számára már az elején rossz irányt vett. A nappali tele volt rokonokkal, a levegőben sült hús, fenyő és mindenféle drága parfüm illata keveredett. A beszélgetések egymásba csúsztak, mindenki egyszerre akart szóhoz jutni.

Két idősebb unokatestvére is ott volt, akiket szerencsére évente csak egyszer-kétszer látott.

Vajk és Csongor olyanok voltak, mint akik egy másik világból érkeztek, mégis nagyon valóságosak. Bocskai-kabátban feszítettek, kihúzott háttal, büszkén

mosolyogva, mintha a ruha önmagában bizonyíték lenne valamire.

A nagyszülők nem győzték dicsérni őket, milyen elegánsak.

– Nézd meg ezeket a szép szál legényeket – mondta a nagypapa Artúr apjának –, kész férfiak már! Ideje lesz lassan asszonyt keresni maguknak.

Artúr csak feszengve ácsorgott mellettük a hétköznapi zakójában, nyakkendőjében, amelyet az anyja már vagy harmadszor igazított meg rajta az este folyamán.

– Húzd ki magad! – súgta. – Mosolyogj egy kicsit.

Végül a vacsoraasztalnál Artúrt az unokabátyjai mellé ültették. Igyekezett csendben eltűnni a társaságukat, de a fiúk nem hagyták sokáig nyugton.

– Te meg mit csinálsz mostanában? – kérdezte fennhangon Vajk, a levesét fújkalva. – Még mindig írogatod a verseidet?

– Néha.

A másik oldalán Csongor prüszkölve felnevetett, de Artúr inkább nem szólt többet, csak mereven bámulta a halászlé tetején szétfutó zsírcseppeket.

– Azt hittem, már kinőttél ebből – folytatta Vajk.

Artúr nem értette, miért beszélnek hozzá így.

Ugyan mi jogosítja fel őket erre a könnyed fölényre?! Erre a mosolyba csomagolt ítéletre? Talán a külsejükből fakadó magabiztosság, amely elhitette velük, hogy jobbak másoknál?

Márpedig előttem hiába játszátk meg magukat.

Mielőtt átgondolhatta volna, mit tesz, végigmérte az öltözküket, és odavágta nekik:

– És ti? Még mindig tarka matyóban ugráltok a falunapokon?

A fiúk úgy tátották el a szájukat, mint két aranyhal. A döbbenettől még pislogni is elfelejtettek.

– Artúr! – hördült fel az anyja figyelmeztetően. Hiába beszélgetett elmélyülten a többi felnőttel, a fél szemét és fülét mindig a gyerekein tartotta.

– Most mi van? – emelte fel a hangját Artúr. Soha azelőtt nem tett ilyet, de most valóban dühös lett egy kicsit. – Miért van az, hogy ebben a családban csak jelmezben vesznek komolyan az embert?

Erre már minden szem rájuk szegeződött a nagy asztal körül. A fiúk szülei hitetlenkedve felhorkantak. A nagymamája félrebillentett fejjel meredt rá, mint aki nem biztos benne, hogy jól hallotta-e, vagy csak lemerült a hallókészüléke. A nagypapa csak összevonta a szemöldökét, és szótlánul méregette, Orsi és Noel pedig a tányérjukra szegezték a tekintetüket, hogy elrejtsek a mosolyukat.

Az apja csak mereven ült a helyén, mignem határozottan felé fordult. Artúr csak akkor kapott észbe, hogy ő is jelen van.

– Mit mondtál? – kérdezte élesen, és látványosan leporolt egy nem létező szöszt a vadonatúj Bocskai-járól.

– Én csak... – kezdte Artúr, de nem jutott tovább. Vajk és Csongor önelégülten vigyorogtak mellette, azt üzenve, hogy most biztos jól megkapja a magáét.

A reményeik nem veszttek kárba.

– Kifelé! – utasította az apja. – Most.

Artúrnak nem volt választása. Tucatnyi kíváncsi szempár kísérté figyelemmel, ahogy hátracsúszik a székkal, feláll, és elindul a folyosó felé. Mire kiért, a beszélgetések ott folytatódtak, ahol abbamaradtak.

Később az apja utánament a szobájába. Artúr félve tekintett fel rá. Nagyjelenetre számított, de a férfi mindössze ennyit mondott neki:

– Nemcsak magadat járattad le, hanem minket is. Ők egy tisztességes, hazaszerető család. Ráadásul a rokonaink. Tisztelned kell őket, amikor a házukban látjuk vendégül őket.

Artúr nem érzett késztetést, hogy vitába szálljon vele. Igazából megkönnyebbült, hogy ennyivel megúsza.

Bocsánatkérőn bólintott, mire az apja visszaengedte a többiekhez. Kegyes felmentés volt részéről – elvégre karácsony volt.

Pedig legszívesebben odafent maradt volna, a csendes szobában, ahelyett hogy újra magára öltse azt a feszés, udvarias mosolyt, miközben az – apja szavaival élve „tisztességes” – unokatestvérei harsányan kérkednek az eltúlzott érdemeikkel.

Talán egyedül Artúr volt tisztában azzal, hogy sok mindenről hírek, csak éppen a tisztességről nem.

Még mindig élesen élt benne a kép egy korábbi találkozásukról. Két éve egy esküvő alkalmával láto-gattak el hozzájuk. A fél falu ott volt, olyanok is, akiket Artúr nem is ismert. Egész este szólt a zene, folyt a pezsgő, és szokás szerint mindenki egyszerre beszélt meg evett. Nem sokban különbözött Artúrék ünnepi összejöveteleiktől.

Az egyik koszorúslány vacsora után kiment a hátsó kertbe. Ki tudja, talán azért, mert egy kis levegőre volt szüksége, vagy titokban el akart szívni egy cigit. Mindenesetre Vajk és Csongor rögtön szemet vetettek rá,

és követték. Artúr épp a mosdóból jött vissza, amikor meglátta őket az istálló mellett.

A lányt a melléképület oldalának szorították, nevetve, mintha az egész csak játék lenne. Tisztán hallotta, amint azt mondják neki, hogy csak meg akarják nézni, természetes szőke-e. A lány először tiltakozott, aztán hangosan zokogni kezdett. Végül a lebukástól való félelem arra készítette őket, hogy elengedjék, és ő futva menekült vissza a ház felé, a fénybe, az emberek közé.

Mielőtt Artúr is leléphetett volna, a fiúk észrevették, hogy ott áll a sötétben, a kerítéshez lapulva, a döbbenettől kikerekedett szemmel. Nyomban felé indultak, és mint egy régi jó cimborát, úgy fogták közre két oldalról.

– Na, láttál valami érdekeset? – kérdezte Csongor fenyegető hangon.

Artúr a fejét rázta, és már sietett volna vissza a többiekhez, amikor Vajk hirtelen rászorított a karjára. Az ujjai keményen vájtak a bőrébe.

– Ha egy szót is szólsz – hajolt közelebb –, mindenkinek elmondjuk, hogy egész este a szomszéd srácot bámultad. Tudod, kiről beszélek.

Artúr jól tudta. A magas, szürke ingesről. A fiú a mellettük lévő asztalnál ült. Sötét haja időnként az arcába hullott, és amikor nevetett, az inak megfeszültek a nyakán a gallér fölött. Artúr csak néha pillantott oda. Nem azért, mert tetszett neki, hanem inkább jó fejnek, viccesnek találta, ahogy a többieket szórakoztatta.

Legalábbis ezt ismételte magának.

Csongor végül beleborzolt Artúr hajába, és a testvérével újra elvegyültek a mulatozó tömegben, mintha mi sem történt volna.

Artúr akkor értette csak meg, hogy nem az a lényeg, ki mit mond vagy tesz, hanem az, hogy kik látják és hallják.

És hogy a szégyen alattomos csendben kúszik be az életünkbe, mely soha többé nem ereszt.

Bakos Edit tanárnő hangja egyenletesen hömpölygött végig a termen, mintha nem is órát tartana, hanem egy végtelen prédikációt. Sötét blúzt és szoknyát viselt, olyat, ami nem árul el sokat, még annyit sem, hogy van-e egyáltalán teste a ruhák alatt. Haját szigorúan hátrasimítva hordta, hogy egyetlen hajsza se mozdulhasson el a helyéről. Fekete keretes szemüvege mögül olyan tekintettel pásztázta az osztályt, mintha folyamatosan csalódott lenne mindenkinben.

A táblára felírt évszámok és nevek lassan összefolytak Artúr előtt.

– Szent István nem csupán az első királyunk volt – mondta a tanárnő áhítatos hangsúllyal –, hanem a keresztény magyar állam megalapítója is. Uralkodása alatt olyan változásokat indított el, amelyek hosszú időre biztosították Magyarország helyét a nyugati keresztény kultúrában.

Artúr csak fél füllel hallgatta. Pontosabban inkább csak hallotta a szavakat, de a gondolatai máshol jártak. Mint általában ezeken az órákon. Néhányan mögötte halkan sutyorogtak, előtte két lány buzgón jegyzetelt, ő viszont csak a padba karcolt apró vonalakat nézte, mintha valami érdekes összefüggés rejlene bennük.

Ekkor vette észre – vagyis inkább megérezte –, hogy valaki nézi, és ösztönösen hátrapillantott.

Az illető a leghátsó padban ült, a középső sorban. Az új srác: Ádám.

Az egész osztályban ő volt az egyetlen, akire soha nem szólt rá egy tanár sem, hogy az órájára figyeljen, még akkor sem, ha valami mást csinált. Talán mert ők sem nagyon vették észre, hogy ott van.

Ádámnak hihetetlenül világos bőre volt, finom vonásokkal, olyan arccal, amelyet nehéz volt hova tenni. Nem volt kifejezetten jóképű, de volt benne valami tisztaság, ami vonzotta a tekintetet. Szókés haja a föléig ért, kicsit rendezetlenül, mintha reggelente nem tudná eldönteni, mit is kezdjen vele.

A ceruza szapora mozdulatokkal járt a kezében ide-oda a füzete fölött, és látszott rajta, hogy nagyon koncentrált. Csak néha pillantott fel, de amikor észrevette, hogy Artúr figyeli, gyorsan lesütötte a szemét. A keze továbbra is gyors egymásutánban szelte a papírt, szinte megszállottan. A testtartása is erről árulkodott: előrehajolva ült, mintha el akarna tűnni a padban, a válla feszült volt, a keze biztos.

Valamit rajzolt.

Úgy tűnt, őt sem kötötte le különösebben a tanárnő szónoklata a keres tényiség erkölcsi felsőbbrendűségéről. Az arca sem rezdült, még akkor sem,

amikor a tanárnő hangja hirtelen még ünnepélyesebbé vált:

– A keresztény vallás onnantól kezdve az élet természetes részévé vált. Három dolog állt mindenek felett: Isten, a haza és a család. Aki pedig szembe mert szállni az új társadalmi renddel, annak számolnia kellett István szigorával.

Artúr arra gondolt, hogy erről akár az apja is tarthatna órát, és hogy egy másik életben akár Bakos tanárnő is lehetett volna a felesége.

Hogy elrejtse a mosolyát, ösztönösen hátrafordult, amikor ismét összetalálkozott a tekintete Ádáméval. A fiú először zavartan félrenézett, mintha rajtakapták volna, aztán néhány másodperc múlva újra visszapillantott rá. Artúr legnagyobb meglepetésére egy alig észrevehető félmosoly jelent meg a szája sarkában.

Artúr először azt hitte, a tanárnő túlzó előadás-módját találja ő is mulatságosnak. A terem levegője így is vibrált már a visszafojtott kuncogásoktól.

Aztán hirtelen megértette: ez nem a tanárnőnek szólt, hanem neki...

Gyorsan visszafordult a padja felé, és mereven a füzetére szegezte a tekintetét, mintha ott bármi fontosabb lenne annál, mint ami az imént történt. A szája azonban még mindig őrizte a visszafojtott mosoly ízét.

Amikor megszólalt a csengő, a terem egyszerre telt meg zajjal. Székek csikordultak, táskák csapódtak, a barátai már a következő focimeccsről beszéltek. Artúr is felállt, és az ajtó felé indult. Hirtelen ötlettől vezérelve még utoljára hátrapillantott.

Ádám azonban már nem volt ott – csak a padon felejtett rajztömb.

Artúr megállt, és óvatosan körbenézett, mielőtt visszafordult. Senki nem figyelt rá, a többség már kint vonult a folyosón.

Vajon mit rajzolhatott ilyen elmélyülten? – gondolta kíváncsian.

A füzet vastag lapokból állt, a sarkai mégis megviseltek voltak, felpöndörödtek, mint amit sokszor forgattak már. Kopottas borítóján nem volt név.

Az ujjai önkéntelenül zárultak köré.

Épp csak belepillantok.

Aztán kinyitotta.

Az első lapokon emberek voltak, többnyire az osztálytársaik. Felismerhetőek, de itt-ott eltűzött vonásokkal: valaki túl nagy orral, más túl kicsi szemekkel. Néhány rajz kifejezetten vicces volt. Artúr akaratlanul is elmosolyodott.

Lapozott.

Bakos Edit is ott volt. A háttérben jól kivehető volt az igazgatóhelyettesi irodája. Az íróasztalánál ült, bibliaárus asszonyként ábrázolva. Nyakában hatalmas kereszt lógott, a szemüvege mögül szigorúan méregette a világot. Egyik kezében vastag imakönyv, a másikban toll, mintha egyszerre osztaná az áldást és az intőket.

Artúr halkán felnevetett. Jókedvűen, de némi bűntudattal is.

Aztán továbblapozott, és meglátta magát.

Ott ült a padban, pontosan úgy, ahogy az előző órán: kissé oldalra dőlve, a tábla felé nézve, az arca félárnyékban. A többivel ellentétben ezen a rajzon

semmi vicces nem volt. Épp az ellenkezője. Nagyon is pontos volt, már-már portrészzerű.

– Te meg mit művelsz? – szólt rá valaki a háta mögül.

Artúr ijedtében megpördült és elejtette a füzetet. A fedele hangos csattanással csapódott a kopott parkettára, a hang végigszaladt a kiürült termen. Egyszerre úgy érezte, mintha meztelenül nyitottak volna rá a fürdőben, védtelenül, takargatnivalóval a kezében.

Ádám számonkérő pillantást vetett rá, mire Artúr gyorsan lehajolt, hogy felvegye, és remegő mozdulattal átnyújtotta neki a füzetet.

– A padon maradt – mondta sietve. – Csak utánad akartam vinni.

Ádám tekintete Artúr arcára tapadt. Aztán a füzetre. Aztán vissza rá.

– Belenéztl? – kérdezte végül Ádám.

Artúr egy pillanatig habozott. A szíve a torkában dobogott.

Végül bólintott.

Így kezdődött minden.

3. BENETT

Benett a konyhaajtóból figyelte, ahogy Fanni már harmadszor köti újra Miron cipőjét, mintha sosem lehetne elég tökéletes a masni. Nelli türelmetlenül toporgott mellettük.

A két rendőr ott ácsorgott a nappali közepén, mint akik csak pár percre ugrottak be, mégis mindent elfoglaltak a jelenlétükkel. Az egyikük magas volt és szálkás. Kopasz fején megcsillant az ablakon beszűrülő kora tavaszi napfény. A másik alacsonyabb, zömökebb férfi volt, ápolt szakállal, amely úgy borította az arcát, mintha a társáról hiányzó haj oda költözött volna át.

– Hol tartózkodott tegnap éjjel? – kérdezte az alacsonyabbik.

Idősebb, régimódi típus volt. Egy gyűrött noteszt szorongatott, abba jegyzetelt. Az egyenruhája mellrészén a Domonkos név szerepelt, és a rangjelzéséből ítélve nem gyorshajításokkal foglalkozott.

Benett a torkát köszörülte. Egy gyors oldalpillantást vetett a feleségére, aki azonnal félrenézett, mint aki azt üzeni: „*engem hagyj ki ebből*”.

– Egy barátomnál – mondta ki végül.

– Egész éjjel? – vonta fel a szemöldökét a másik rendőr, aki a Sebestyén névre hallgatott.

A váll-lapján lévő két csillag alapján ő lehetett a rangidős. Többször hallgatott, hagyta, hogy a társa vezesse a beszélgetést, és csak ritkán szólt közbe.

– Igen. Iszogattunk... Kicsit többet is a kelletténél, és úgy voltam vele, jobb, ha nem ülök autóba.

Benett úgy állta a két férfi tekintetét, mint aki dicsegetre számít a felelősségtudata miatt, de hamar rá kellett jönnie, hogy erre aligha számíthat.

– A barátja neve? – kérdezte a másik.

Benett egy pillanatig tétovázott a válasszal.

– Miért fontos ez? – Nem nézett Fannira, de érezte, hogy ő nézi. – Valami rosszat tettem?

– Feleljen, kérem, a kérdésre!

Benett nagy levegőt vett, aztán lassan kifújta.

– Eigner Szabolcs.

Ahogy kimondta a nevet, máris árulónak érezte magát. Esze ágában sem volt senkit belekeverni az ő zűrös ügyeibe, de ez most vészhelyzet volt. Nagyon úgy festett, hogy már így is gyanúsítottként kezelik.

– Tehát ott is aludt nála?

– Igen. A kanapén.

A rendőr bólintott, majd ezt is feljegyezte. A toll sercegése bosszantóan hangos volt.

– Majd elkérnénk az illető elérhetőségét is, hogy igazolni tudja az alibijét.

– Alibimet? Miért lenne nekem szükségem alibire?!

Fanni közben leült a kanapéra, és maga mellé ültette a gyerekeket. Egy szót sem szólt, de nem is kellett. Benett anélkül is pontosan tudta, mi jár a fejében. Az, hogy nem hisz neki. Vagy legalábbis nem teljesen.

– Mikor jött el onnan? – folytatta Domonkos.

– Reggel. Korán. Igazából nemrég értem haza.

Egy újabb bólintás, majd újabb jegyzet. Eközben Sebestyén százados végig a felesége tekintetét kereste. Benett számára e röpké pillantásból is nyilvánvalóvá

vált, hogy ugyanarra gondolnak: „*Egy másik nővel voltál, igaz?*”

– Mennyire volt ittas állapotban? – kérdezte hal-
kan.

Benett felnevetett, de rögtön meg is bánta. Rossz reflex volt.

– Egy kissé jobban a kelleténél. Ezért maradtam ott – válaszolta. – Kérem, elmagyaráznák, miért van-
nak itt? A gyerekek elkésnek az óvodából, és nekem
is úton kellene lennem a munkahelyemre. Nemsokára
kezdődik az első órám az iskolában.

– Még egy kis türelmét kérjük.

Domonkos kihúzott egy fényképet a mellzsebé-
ből, Benett felé nyújtotta, és szemmagasságba emelte,
hogy alaposan megnézhesse.

– Ismeri őt?

A világ pillanatra mintha megszűnt volna Benett
körül. A nappali, a rendőrök, Fanni és a szorosan hoz-
zásimuló gyerekei – mind elmosódtak. Csak a fénykép
maradt.

Egy fiú nézett vissza rá. Fiatal. Túl fiatal.

És túl sok emléket idézett fel.

Érezte, hogy a vér is kifut az arcából.

– Benett...? – hallotta Fannit messziről.

Vele ellentétben a rendőrök nem sürgették a válasz-
adással. Nem is volt rá szükség, hiszen az arca úgyszólván el-
árulta, amit tudni akartak.

Végül megszólalt, de a hangja idegen volt, mintha
nem is tőle jönne.

– Igen – felelte lemondóan. – Ismerem.

4.

ARTÚR

2023. március

Artúr napokig kerülte Ádámot. Nem feltűnően, csak annyira, hogy ne kelljen a szemébe néznie azok után, hogy átlépte azt a határt, amelyet ő sem szeretne, ha más átlépne.

Mert igaz, hogy ő szerepelt azon a rajzon, de akkor sem neki készült. Nem volt joga belenézni a rajzmapába.

A bocsánatkérés viszont sosem volt az erőssége, ezért ideges mozdulattal visszanyomta Ádám kezébe a tömböt, mintha ezzel még gyorsan visszarakhatná a titkot a helyére. Aztán sietve elhagyta a termet.

Azóta nem beszéltek, ami nem volt szokatlan, hiszen mostanáig alig ismerték egymást. Ádám új volt, tanév közben érkezett, és nemigen voltak még barátai.

Talán éppen emiatt érezte Artúr olyan rosszul magát. Ahelyett, hogy óvatosan, kedvesen közeledett volna, erőszakosan belegyalogolt a fiú magánszférájába. Nem csoda, hogy Ádám olyan mérges volt.

Valahogy ki kellett engesztelnie.

A nap minden órájában ezen őrlődött, de valahányszor elképzelte a pillanatot, ahogy megszólítja, a torkában megült valami fojtogató szorítás. Egy kínos, nehezen megnevezhető érzés, amikor az ember tudja, hogy hibázott, de nem biztos abban, hogyan tegye jóvá.

Ádámot – látszólag – nem viselte meg ennyire a dolog. Mindennap ugyanúgy ült a helyén. Rajzolt a szünetekben, jegyzetelt órán, néha felnézett, de Artúr tekintetét már nem kereste. Ez volt benne a legrosszabb. A csendes elfogadás. Mintha azt mondaná: *Rendben, ennyi volt. Mi már nem leszünk soha barátok.*

Artúr először valami nagy gesztuson gondolkodott. Meghívni egy üdítőre. Mondani bármi vicceset, ami oldja a feszültséget. De egyik sem illett hozzá. Túl átlátszó lett volna, és túlságosan idegen tőle.

Végül egy egészen furcsa dolog mellett döntött.

Artúr a nagyszünet után érkezett vissza a terembe, amikor meglátta, hogy Ádám a padjánál áll, és az ő füzetét lapozgatja. Ugyanazzal az elmélyült figyelemmel, ahogy nemrég ő is a rajzait nézegette.

Nem az órai fürete volt, hanem egy másik. Az, amelyet addig mindig gondosan elrejtett a táskája mélyére, és amelynek létezéséről eddig nem sokan tudtak – csak Orsi és a kotnyeles unokatestvéreik.

Egy röpke másodpercig vibráló feszültség szaladt végig rajta. Legszívesebben odarohant volna, hogy kikapja Ádám kezéből, ehelyett lassan elindult felé, megállt mellette, és kívárta, amíg a fiú magától észreveszi.

– Megtaláltad – mondta halkan, amikor a fiú felpillantott rá.

Az arcán nem látott sem ijedséget, sem meglepődést, csak egy visszafogott, alig észrevehető mosolyt.

– Nem volt nehéz... – felelte Ádám. – Már csak egy cetli hiányzott róla, hogy „nyugodtan nézz bele”.

Artúr kissé csalódottan bólintott. Hiába próbálta volna véletlennek beállítani, az ilyesmi sosem ment neki igazán.

– Úgy éreztem... – kezdte, aztán elakadt. A nyelve szárazon tapadt a szájpaddlásához. – Tartoztam ennyivel a múltkoriért.

Ádám válasz helyett csak csendben visszacsukta a füzetet, de nem adta vissza azonnal.

– Akkor vegyük úgy, hogy kvittek vagyunk – mondta végül.

Artúr mély lélegzetet vett, aztán kifújta. Furcsa megkönnyebbülés áradt szét benne. Mintha egy ólomsúlyú terhet dobott volna le magáról.

Ahogy ott álltak némán, a terem közepén, a padok is mintha hirtelen túl messzire kerültek volna tőlük.

A csengő éles hangjára mindketten összerezzenetek. Ádám ekkor visszaadta a füzetet, de mielőtt elindult volna a helyére, még visszanézett Artúrra.

– Legközelebb azért gondold át jobban. Nem mindenki olyan diszkréten kíváncsi, mint én.

Artúr zavartan megvakarta a tarkóját. Ebben igazat kellett adnia neki. Elég nagy ostobaság volt csak így közszemlére tenni az ő kis féltve őrzött hobbiját.

– De azért jó tudni, hogy nem csak én érzek így – tette hozzá Ádám.

Nem magyarázta meg, mivel kapcsolatban – nem volt rá szükség. A válasz ott volt Artúr kezében. A legutolsó vers, amelyet aznap reggel kezdett el írni.

Még csak egyetlen rövid szakasz volt meg belőle, amit a buszon zötykölődve körmölt le, nehogy később elfelejtse.

Ezért tartotta mindig magánál a füzetet – sokkal jobban szerette, mint a telefonjába pötyögni. Így minden, amit leírt, sokkal valódibbnak tűnt.

Miután helyet foglalt, még egyszer hátrapillantott Ádámra, és érdekes módon már nem is tűnt olyan nagynak a távolság közöttük.

A füzet ott feküdt előtte, látszólag ártalmatlanul. Artúr rátette a kezét, mintha ezzel visszatárhathná mindazt, ami benne volt. De már tudta: ami egyszer elhangzott, még ha csak leírva is, az többé nem zárható vissza.

Furcsamód ez a gondolat cseppet sem ijesztette meg, sőt: most először érezte úgy, hogy talán nincs is rá oka.

5.

BENETT

Benett nem akarta tovább nézni a fényképet, mégis mágnesként vonzotta a tekintetét. Mintha attól félne, hogy ha elfordítja a fejét, a fiú rögvest szemrehányást tesz neki.

– Tudja a nevét?

Benett nyelt egy nagyot, majd alig észrevehetően bólintott.

– Artúr – mondta halkán. A hangja száraz volt. – Illés Artúr.

– Honnan ismerte?

– Az osztályomba járt. Miért kérdezik? Csak nem történt vele valami?!

Fanni ekkor mozdult meg először igazán. A nyakát nyújtogatta, mintha ő is látni akarná a képet, de a fő-törzsőrmester addigra visszadugta a zsebébe. Röviden a főnökére nézett, mire a százados egy biccentéssel engedélyt adott, hogy beszéljen.

– Meghalt. A Petőfi hídnál találták meg a holttestét ma hajnalban.

A mondat tompán csapódott Benett tudatába. A rakpart köveinek nyirkos szaga, a víz sötét, fémes csillogása, a levegő csípős hidege egyszerre tolult fel az emlékezetéből. Szinte érezte a Duna páráját az arcán.

– Úristen...! – szakadt fel belőle. Ujjai az ajtófélfába kapaszkodtak, mintha attól félne, hogy kicsúszik alóla a talaj. – Hogyan történt? Baleset?

– Még nem tudjuk. Az már szinte biztos, hogy a fejét ért erős ütéstől halt meg. Valószínűsíthető, hogy az esés következtében, de okozhatta valamilyen tompa tárgy is – sorolta Sebestyén a hivatalos megállapításokat. – Mikor látta őt utoljára?

– Tavaly. A nyári szünet előtt – felelte szinte azonnal. – Úgy tudom, átment egy másik iskolába.

– Tartották a kapcsolatot?

Benett először hitetlenkedve nézett rá, majd kérdőn elhúzta a száját.

– Nem. Miért tartottuk volna?

Egy pillanatnyi szünet következett. A rendőrök megint összenéztek, aztán Domonkos a jegyzeteit kezdte lapozgatni. A százados türelmesen várta, hogy megtalálja, amit keres.

– Ez az ön telefonszáma? – nyújtotta felé a tömböt.

Benett tekintete egy pillanatra elidőzött rajta. Kár lett volna tagadni. Nemcsak azért, mert kívülről tudta minden egyes számjegyét, hanem mert a mellé karcolt időpont pontosan megegyezett az utolsó hívásával a saját telefonjában.

– A fiú híváslistája alapján erről a számról hívták utoljára – erősítette meg Sebestyén a ki nem mondott észrevételét.

A szavak lassan érkeztek meg Benetthez, mint amikor az ember előbb csak egy hosszú fénycsóvát lát, aztán már nincs ideje elugrani a becsapódás előtt.

– Őt hívtam?

Kérdésnek szánta, de menet közben rájött, hogy semmi értelme.

– Igen. Tegnap éjjel.

Benett Fanni felé pillantott. A nő arca megfeszült, de továbbra sem szólt közbe. Azt viszont tisztán hallották mindannyian, ahogy Miron odahajol hozzá, és valami olyasmit suttog, amitől Benettnek összeszorult a mellkasa:

– Apát le fogják tartóztatni a rendőr bácsik?

– Dehogy, kicsim. Csak kérdezgetik – felelte a nő, de nem úgy hangzott, mint aki teljesen biztos benne.

– Elismeri, hogy beszéltek? – kérdezte a százados.

– Igen – válaszolta Benett. – Ő hívott először. De akkor még nem tudtam, hogy ő az. Alig értettem, amit mond. Aztán visszahívtam, de már nem vette fel.

Ez legalább részben igaz volt.

Egyik rendőr sem reagált azonnal. Domonkos jegyzetelt, majd a toll egy pillanatra megállt a papír fölött.

– Azért próbáljon meg kicsit visszaemlékezni.

Benett nyelve már olyan száraz volt, mint a papír.

„*Nem tudom, mit tegyek... Csak magában bízhatok*” – hasított belé az emléketörés.

– Sajnálom – mondta végül. – Nem emlékszem. Késő volt, fáradt voltam, és mint említettem, ittam is.

– Akkor nem is találkoztak? – jött az újabb kérdés.

Benett túl sokáig habozott. A csend már majdnem válasznak számított. Végül mégis nemet intett.

– Nem is hagyta el a barátja lakását, miután felhívta?

A kérdés most élesebben hasított bele, mint az előzőek. Benett érezte, hogy a tekintetek egyetlen pontba sűrűsödnek körülötte. A tarkóján bizsergő meleg

futott végig, ahogy minden szem rászégeződött – de leginkább Fannié. Nem kellett odanéznie, hogy érezze.

– Nem – vágta rá, talán túl gyorsan is.

Domonkos gondolkodott még egy kicsit. Homlokáncái összesűrűsödtek kusza szemöldöke fölött, miközben átlapozta a jegyzeteit, hátha esetleg kihagyott valamit.

– Rendben. Akkor megadná, kérem, az illető címét?

Benett vonakodva lediktálta, közben pedig már azon járt az esze, hogy el ne felejtсен szólni neki, mielőtt váratlanul beállítanak hozzá.

Domonkos ezután kérdőn a főnökére pillantott, aki egy biccentéssel az ajtó felé intett, hogy végeztek. Ekkor, végre-valahára, becsukódott a füzet. A hang tompa volt, de határozott.

– Köszönjük. Egyelőre nincs több kérdésünk – közölte. – De arra kérjük, maradjon elérhető. Ne utazzon el, és ha eszébe jut bármi, ami fontos lehet, azonnal jelezze.

Benett engedelmesen bólintott, de olyan volt, mintha valaki más irányítaná a mozdulatait. Nem volt benne biztos, hogy ez a beszélgetés valóban véget ért.

A rendőrök elindultak kifelé. Nem kellett kikísérni őket. A bejárati ajtó halk kattanással zárult mögöttük, ahogy távoztak.

Egy ideig egyikük sem szólalt meg. Benett szó szerint lezuhant a kanapéra. A térde remegett.

– Mi a fene volt ez az egész?! – vont a kérdőre Fanni.

– Azt én is szeretném tudni... – felelte.

– Akkor mihamarabb derítsd ki, mert ez nagyon úgy hangzott, mintha gyanúsítanának valamivel. Hol voltál az éjjel? Legalább nekem mondd el.

Benett állkapcsa megfeszült.

– Már elmondtam az előbb! – csattant fel ingerülten. – Minden, amit hallottál, igaz.

A szavai keményebben szóródtak a levegőbe, mint akarta.

Fanni kételkedve nézett rá, aztán észrevette a gyerekei ijedt arcocskáit maga körül. Gyengéden megsimította a homlokukat, majd az órájára nézett. Ekkor tűnt fel neki, hogy már rég az óvodában lett volna a helyük.

– Nelli, Miron, indulunk! – szólt olyan hangon, amit Benett jól ismert: kedves, gondoskodó, de ellentmondást nem tűrő.

Egy perc múlva mindhárman kabátban álltak. Fanni nem is szólt többet a férjéhez. Miron és Nelli még egyszer visszanéztek rá az ajtóból, mintha meg akarnának bizonyosodni róla, hogy még mindig ott van.

A bejárati ajtó újfent nyílt, majd csukódott odakint, Benett pedig ott maradt egyedül. A ház nagyobbnak és üresebbnek tűnt, mint valaha. Kezét a térdére szorította, mintha attól megnyugodna, de nem segített.

Artúr arca újra és újra felvillant előtte. A hangja is, ahogy a telefonban beszélt. És ott volt a mondat, amit nem tudott kivenni a fejéből: „*Nem tudom, mit tegyek...*”
Csak magában bízhatok.”

Benett hazudott a rendőröknek.

De nem ezen az egy hazugságon múlt az élete. Az ilyesmi ugyanis nem azonnal történik, hanem lassan, észrevétlenül, ugyanakkor megállíthatatlanul.

Felállt, és az ablakhoz lépett. Odakint az utca már élt. A szomszédok jöttek-mentek, kezdték a napjukat, mintha mi sem történt volna.

Pedig igenis történt valami.

Benett tudta ezt.

És elkésett.

6. ARTÚR

A Duna vize lassan sodródott, mintha minden mozdulatát megfontolná, a város fényei pedig hosszú, reszkető foltokban nyúltak el a felszínén. Túloldalt éppen kigördült egy HÉV a Boráros térről Csepel felé, odébb a Nemzeti Színház épülete őrködött a folyó partján.

Artúr a budai alsó rakpart lépcsőjén ült. A kő hidege lassan átszivárgott a nadrágján, belekúszott a bőre alá, de nem bánta. Szerette ezt a fajta hűvöset, ezt a tiszta, józanító hideget, amely nem bántja, csak emlékezteti arra, hogy él és itt van a kedvenc helyén.

A füzet a térdén feküdt. A lap tele volt szavakkal, a tinta sötétebben mutatott ott, ahol erősebben nyomta rá a tollat. Épp az imént fejezte be a verset, amelyet napokkal korábban félbehagyott – és amelyet Ádám akkor, a teremben elolvasott. Artúr azóta sem bírt szabadulni attól a pillantástól, amellyel Ádám azt mondta: „Jó tudni, hogy nem csak én érzek így.”

Valahányszor kijött ide, a szüleinek azt mondta, hogy szakkörön vagy korrepetáláson van. Nem mint ha tanulási nehézségei lettek volna, de ők szerették szorgalmasnak látni. Ha megtudnák, hogy csak ide jár ki verseket írni, bizonyára „haszontalanságnak” neveznék.

Ma mégis mást talált ki. Azt mondta, egy osztálytársához megy át tanulni. Ki tudja, talán azért, mert a szíve mélyén valóban azt kívánta, bárcsak így lenne –

hogy legalább *egy bizonyos* osztálytársa egyszer valóban meghívja.

Az apja természetesen rögtön egy lányra gondolt. Kérdezősködni kezdett, tanácsokat osztogatott: miket mondjon, mit ne tegyen, hogyan viselkedjen. Az anyja már azt tervezgette, hogy legközelebb jöjjön át hozzájuk az a lány, hadd ismerjék meg.

Artúr már a gondolatától is zavarba jött. Eldöntötte, hogy soha többé nem talál ki ilyesmit. Inkább marad a jól bevált történeteknél, amelyek nem indítanak el ekkora lavinát.

Ránézett az órájára. A ráeső fény aransyárgára festette a számlapot – lassan indulnia kellett, mielőtt teljesen besötétedik.

De amint megmozdult, észrevett valamit. Már lefelé jövet is feltűnt neki, de azt hitte, csak képzelet. Nem zaj volt, nem is árnyék. Csak valamiféle *jelenlét*.

Általában senki sem járt ide rajta kívül. Most mégis ott volt az az alig megfogható érzés a levegőben, amikor az ember tudja, hogy a magány már nem teljes.

Felnézett.

A hídon egy alak ácsorgott, féloldalasan a korlát-nak dőlve, mintha csak a várost szemlélné odafentről. Artúr azonban szinte biztos volt benne, hogy nem csak azt.

Ilyen távolságból nem látta tisztán az arcát, csak a testtartása ismerős vonalát. Ám a sejtés is bőven elég volt ahhoz, hogy a szája mosolyra húzódjon.

Integetni akart, de hamar meggondolta magát: lehet, hogy mégsem ő az, csak a tudatalattija űz vele tréfát, hogy mindenhova őt képzelet.

Ha viszont mégis, akkor is jobbnak látta, ha nem ijeszti el azzal, hogy idő előtt leleplezi.

Inkább visszafordította a tekintetét a vízre, és hagyta, hogy a pillanat beérjen. Ha közeledni akar, úgyis megteszi.

Hosszú percek teltek el így. Amikor lopva újra felpillantott, már nem volt ott. A szíve egy pillanatra megfájdult a csalódástól.

Aztán lépéseket hallott.

Fentről érkeztek, óvatosan, mintha a másik attól tartana, hogy túl nagy zajt csap.

Artúr nem fordult meg azonnal, csak várt, amíg közelebb ér.

– Szia! – hallotta meg nemsokára a háta mögül.

Artúr a válla fölött nézett fel rá, és ahogy sejtette, Ádám állt mögötte. A fény ferdén esett az arcára, csak annyira világítva meg, hogy kirajzolja a vonásait. Óceánkék szeme alatt halvány árnyék ült, az ajkát összeszorította. A keze bizonytalanul lógott az oldala mellett, majd zsebre csúszott, aztán újra előkerült, mintha nem találná a helyét.

– Szia! – köszönt vissza. – Te aztán nem lennél túl jó kém...

A fiú értetlenül nézett rá, mintha valami furcsát mondott volna. Artúr erre akaratlanul is elnevette magát.

– Már akkor kiszúrta, amikor ideértem. Csak nem követtél idáig?

Ádám nem felelt, csak ide-oda topogott, hol az egyik, hol a másik lábára helyezve a testsúlyát.

– Nem kémkedtem utánad – szólalt meg végül, egy kis sértettséggel a hangjában. – Csak beszélni akartam veled valamiről.

– Miről?

– A múltkoriról... – kezdte Ádám, aztán elakadt. Újrapróbálta: – Amit a füzetedben olvastam. Nem tudtam kiverni a fejből.

Artúr észrevette, hogy Ádám beszéd közben egyre halkabb lesz, mint aki attól tart, hogy haragudni fog rá, vagy ilyesmi.

Hirtelen nem tudta, mit mondjon. Mindig zavarba jött, ha szóba hozták az írásait. Helyette némán méregették egymást, de ez a csend valahogy mégsem tűnt üresnek. Tele volt kimondatlan gondolatokkal.

Végül egyszerre néztek félre, mintha valami illetlenséget követtek volna el.

– Az a vers elég furcsa volt – közölte Ádám, aztán gyorsan hozzátette: – Jó értelemben.

Artúr könnyedén megvonta a vállát.

– Tudom. Nekem is a rajzod...

Hozzá akarta tenni, hogy *rólam*. De nem volt rá szükség.

Ádám ekkor leült mellé a lépcső szélére, épp akkora távolságra, amit még nem lehetett félreérteni.

– Néha olyan – szólalt meg –, mintha mindenki pontosan tudná, minek hogyan kellene lennie. Hogy mit kellene érezni, és mit nem. És én... – egy másodpercnyi szünetet tartott –, én úgy érzem, folyton le vagyok maradva egy lépéssel.

Artúr nem nézett rá. A füzet szélével játszott az ujjai között. Pontosán tudta, miről beszél Ádám. Az ő apja is megtervezte már az egész életét. Azt hitte,

pontosan tudja, minek mi után kell következnie, és minden erejével azon volt, hogy minden a tervei szerint haladjon.

A mai nap is pont ezt igazolta, amikor a fejébe vette, hogy Artúr egy lánnyal tölti a délutánt. Nem azért, mert bárki más elképzelhetetlen lett volna, csak egyszerűen ez volt a következő lépés ahhoz, hogy a dolgok a megfelelő mederben haladjanak tovább.

– Nem biztos, hogy le vagy maradva – válaszolta halkan. – Csak nem arra mész, amerre a többiek.

Ádám bólintott.

– Lehet – tette hozzá. – De szerintem te sem.

Artúr ezt nem tagadta, de nem is ismerte el hangosan. Nem is kellett.

A víz előttük lassan sodródott tovább, a város fényei elmosódtak, mintha minden kevésbé lenne éles, megfogható. Artúr ettől úgy érezte, hogy benne is kirajzolódik valami. Ugyanolyan megfoghatatlan, mégis világos, mint a nap.

Szerinte Ádám is tudta, miről van szó, anélkül, hogy egyikük is kimondta volna. Ebben a csendben – a fiú közelében, a befejezett versével az ölében, a folyam halk morajával – Artúr először érezte úgy, hogy nem kell rejtőzködni.

És ez kezdetnek elég is volt neki.

KONVERZIÓS GYAKORLATOK
A MÚLT SZÁZADTÓL NAPJAINKIG
(jegyzetek)

II. RÉSZ

Averziós terápiák
(1930–1970)

Az averziós (undorkeltő) terápiák a behaviorizmus (viselkedéstan) elméleteire épültek. A módszer lényege az volt, hogy azonos neműekhez kapcsolódó ingereket fizikai fájdalommal vagy súlyos kellemetlenséggel társítottak. Ez történhetett elektromos áramütéssel vagy gyógyszeresen kiváltott hányingerrel, miközben a páciens különféle erotikus képeket nézett.

Ezeket a módszereket kórházi környezetben, állami egészségügyi intézményekben is rendszeresen alkalmazták, amelyekről számos dokumentált eset maradt fenn.

Az egyik leghírhedtebb kísérletet Dr. Robert Galbraith Heath, amerikai pszichiáter és neurológus végezte: elektródákat ültetett egy homoszexuális férfi agyába, amelyek különböző vizuális ingerekre fájdalmat vagy eufóriát váltottak ki. Később egy női prostituáltat

is bevont a kísérletbe, hogy bizonyítsa, az alany képes „heteroszexuális élményt” átélni.

Az ilyenfajta kezeléseket később súlyos etikai visszaélésnek minősítették, és ma már egyértelműen káros gyakorlatként tartják számon.

7. ARTÚR

2023. április

A kora délutáni levegő tiszta és friss volt az eső után, de még nem kimondottan meleg. A járda nedvesen csillogott, a pocsolyákban szétfolyva tükröződtek a házak homlokzatai és a sápadt ég.

Ádám a rajztömbjét szorongatta, ahogy mindig. A karton széle kissé meggyűrődött az ujjai alatt, mint ha attól tartana, ha nem fogja elég erősen, kicsúszik a kezéből, vagy netán elveszik tőle.

– Megint rajzoltál az órán – szólalt meg Artúr.

Nem kérdés volt, inkább megállapítás.

Ádám bólintott.

– Megmutatod?

A fiú habozott. Még szorosabban vonta magához a tömböt. Lassított a léptein, majd látványosan kikerült egy nagy tócsát.

Artúr lassan kezdte megszokni tőle ezt a viselkedést. Mintha Ádámnak minden alkalommal mérlegelnie kellene, mennyit engedhet meg magából.

Végül hosszas mérlegelés után megállt, és kinyitotta neki, de csak félig, ott tartva az ujját, hogy bármikor visszacsukhassa.

Az osztályfőnökük volt rajta, ahogy a táblánál áll, tele olyan részletekkel, amelyeket Artúr soha nem vett volna észre: a félmosoly a szája sarkában, az állandóan

összeráncolt szemöldöke, a jellegzetes kéztartása, ahogy a krétát fogja.

– Ez... – kezdte Artúr, majd elhallgatott.

Ádám félrepillantott.

– Nem valami jó, tudom.

– Dehogynem! – Artúr közelebb hajolt. Érezte a grafit és a papír enyhén érdes tapintását az ujjai alatt. – Ez elképesztően jó! Nem viccelek.

Ádám elmosolyodott, de a mosolya inkább volt védekezés, mint öröm.

Vállat vont, és becsapta a füzetet.

– A te verseid is jók – mondta halkan –, mégsem mutatod meg soha senkinek.

Artúr csak egy rövid, száraz horkantással felelt.

– Az más.

Ádám oldalra billentette a fejét, és a szeme sarkában megjelent valami játékos fény, amit Artúr már jól ismert – és nagyon tetszett neki.

Addigra valahogy természetessé vált, hogy ott vannak egymásnak. Egyikük sem tudta volna megmondani, mikor változott meg köztük valami – talán a rakparti beszélgetésük után –, ám idővel egyre több helyet foglaltak el egymás mindennapjaiban. És bár egyszer sem hangzott el köztük, hogy „barátok vagyunk”, mindketten tudták, hogy már azok.

Talán többek is annál.

Reggelente megvárták egymást a sulis előtt, az ebédelőben ugyanoda ültek, és ha véletlenül összeért a karjuk, egyikük sem rántotta el.

Artúr kedvelte ezt az érzést. Azt, amikor valami fontos elkezd létezni anélkül, hogy szavakra lenne szüksége. Ugyanakkor folyton óvatosságra intette magát,

nehogy olyasmin érék őket, amit mások esetleg félre-
érteneének.

Ezért sem szívesen osztotta meg a verseit senkivel. Hiába gyözködte a húga is, hogy jók. Az ő családjukban az ilyen dolgokat úgysem vették igazán komolyan. Mégis, amikor Ádám a sorait olvasta, és nem nevetett rajtuk, nem is legyintett rá, hanem csak csendben megértette őket, Artúrban valami a helyére kattant.

Ádám tehetsége is vitathatatlan volt, még ha ő maga nem is hitt benne. Artúr pedig, amióta barátok lettek – legalábbis ő már így gondolt magukra –, minden erejével próbálta meggyőzni erről.

Sikertelenül, persze.

Végül továbbindultak, illetve Ádám elindult a hosszú lábaival, ő pedig loholt utána, nehogy lemaradjon. A cipőjük ütemesen cuppogott a vizes aszfalton, a hang összekeveredett az úttesten suhanó gumiabroncsok sistergő zajával. Artúr időnként Ádám kezére nézett, ahogy a borító gerincét simogatta a hüvelykujjával, újra és újra, ugyanazon a ponton.

– Tényleg indulnod kellene valamilyen pályázaton – szólalt meg ismét. – Vagy versenyen. Nem viccelek.

Ádám halkán elnevette magát.

– Most min nevensz?

– Azon, hogy mindig ezt mondod.

– Mit?

– Hogy nem viccelsz. Mindenhez hozzáteszed, hogy „nem viccelek”.

– Mert tényleg nem – vont a vállát Artúr.

Lassan odaértek a térhez, ahol Ádám buszra szokott szállni. A padok még nedvesek voltak az esőtől, a fák ágairól csöpögött rájuk a víz.

Leültek. Nem túl közel, de nem is messze egymástól. Artúr érezte, ahogy a hideg nedvesség átszivárog a nadrágja szövetén, de nem törődött vele.

Mostanában mindig megvárta Ádámmal a buszt, mielőtt hazament. Nem sietett sehova, hiszen alig öt perc sétára lakott onnan.

Ilyenkor általában nem sokat beszéltek. Most is csak nézte, ahogy Ádám ölébe teszi a rajztömböt. Alaposan megfigyelte az ujjait, a körme alatti grafit sötét félholdját. Erre valami lassan megmozdult benne. Nem gondolat volt, inkább érzés. Egy felismerés, amit nem tudott – vagy inkább nem mert – megfogalmazni.

Ádám hirtelen rápillantott.

– Ne nézz így!

– Hogy?

– Így... Mintha... – elhallgatott. – Inkább hagyjuk.

Artúr nem tudta, mit feleljen. Felettük közben elúszott egy felhő, a fény hirtelen tompább lett, a levegő is hűvösebbre váltott.

Így ültek ott percekig, csendben. Aztán Ádám tekintete hirtelen az utca túloldalára siklott. Szeme elkerekedett, ujjai önkéntelenül a rajztömb szélébe kapaszkodtak.

– Basszus! – szisszent fel.

Artúr követte a pillantását. A túloldalon három srác közeledett feléjük, lassú, ráérős léptekkel. Egyből felismerte őket, bár a valódi nevüket nem tudta biztosan, csak azt, ahogy egymást hívták. Az egyik márkás melegítőt viselt, a nyakában aranylánc fénylett – őt hívták Vitéznek. A másik túl szűk, szakadt farmerben és drága tornacipőben vonult, a haja gondosan belőve –

a suliban Lokiként emlegették. A harmadikon egy számmal nagyobb fekete bőrdzseki lógott, fülében apró, fényes fülbevalók, a pólóján harsány minták virítottak – ő volt Zsivány. Nem voltak kifejezetten ijesztőek, de elég kirívóak ahhoz, hogy Artúr apja egyetlen pillantással ítéletet mondjon felettük.

Minden sulinak megvannak a maga gazfickói, akik körül mindig történik valami – és persze valaki mindig megszenvedi a jelenlétüket. Az ő iskolájukban ez a trió jelentette a tanárok mindennapi rémálmát.

– Ismered őket? – kérdezte halkan Artúr.

Ádám nem válaszolt rögtön, csak aggódva figyelte őket. Úgy tűnt, megálltak a sarkon beszélgetni, és nem jönnek tovább.

– Nem nagyon – mondta végül. – De azok alapján, amiket hallottam róluk..., nem is szeretném.

Artúr nem is csodálta. Úgy hallotta, a srácok különös élvezettel vették célba az újakat.

Szerencsére épp akkor fordult be eléjük a busz. A kerekei hosszan felsírtak, ahogy megállt a járda mellett.

– Akkor holnap! – mondta Ádám búcsúzóul, és már indult is az ajtó felé.

Annyira sietett, hogy pár lépés után megbotlott egy kiálló térkőben. Nem volt nagy esés, de elég ahhoz, hogy térdre zuhanjon. A tenyere csattant a nedves kövön, amire hangosan felszisszent.

– Jól vagy? – sietett mellé Artúr.

Ádám bólintott, de nem volt túl meggyőző. A nadrágja kiszakadt a térdénél. Alatta a bőre lehorzsolódott, kissé vérzett is. Ideges, kapkodó mozdulatokkal

törölgette a sarat a füzetéről a kabátujjával. A tekintete közben újra és újra Artúr háta mögé siklott.

Artúr ekkor megragadta Ádám kezét, hogy felsegítse. Érezte a fiú ujjainak melegét, a szorítást, ami nem volt véletlen. Egy pillanattal tovább időzött el rajta a kelleténél, de Ádám nem szólt rá, és nem is engedte el.

– Gyere, ülj le! – kérte.

– Nincs semmi bajom, tényleg – tiltakozott a fiú, egyfolytában a háta mögé nézegetve. – Elmegy a busz.

– Majd jön másik.

A busz ajtaja végszóra becsukódott, amint az utolsó utas is felpréselődött rá, aztán sűrű kipufogógázt pöfögve elhajtott.

Ekkor hallották meg a nevetést. Artúr a hang irányába fordult.

– Mi van, fiúk? – szólt oda Vitéz, az aranyláncos, a hangjában elnyújtott éllel. – Lánykérés lesz?

Artúr rosszállóan nézett rá.

– Elesett, és segítettem neki – magyarázkodott, bár fogalma sem volt, miért. Sosem volt dolga ezekkel a srácokkal. Talán egyszer-kétszer látta őket a folyosón a suliban. – Van valami problémátok?

Zsivány erre hangosan felnevetett.

– Nézzétek már, hogy babusgatja – mutogatott Artúrra, aki még mindig Ádám kezét fogta.

A fiú erre gyorsan elengedte.

– Ez meg mi?

Loki hátulról lepte meg Ádámot. Mielőtt reagálhatott volna, határozott mozdulattal kitépte a kezéből a rajztömböt. Ádám nyomban utánaugrott.

– Add vissza! – szólt rá. A hangja remegett a feszültségtől.

A srác azonban már lapozta. A papírok csak úgy surrogtak az ujjai alatt.

– Hűha... – füttyentett –, nézzétek csak a művész urat!

Az egyik oldalon megállt.

– Na, ne már, öcsém! Ez te vagy?

Megfordította a tömböt. A lapon Artúr arca nézett vissza rájuk, gondosan árnyékolva, figyelmesen kidolgozva.

Ádám rögtön falfehér lett.

– Add vissza! – ismételte, most már közelebb lépve.

Megpróbálta kitépni a kezéből, de a srác félrehúzta.

– Óvatosan, még elszakad! – vigyorgott. – Kár lenne a csinos szerelmedért.

– Hagyjátok békén! Ehhez semmi jogotok! – szólt közbe Artúr, és ő is odalépett. Megfogta a rajztömb szélét, de Vitéz közékük állt.

– Nyugi már, buzikám! – lökte félre a könyökével. – Csak megnézzük, mit alkotott a kis szerelmed.

– Nem vagyok a szerelme – vágta rá Ádám. – Adjátok vissza!

Vitéz ekkor átvette a rajztömböt, majd látványosan összecsapta.

– Parancsoljon, művész úr – nyújtotta át egy gúnyos meghajlás kíséretében, de mielőtt Ádám elérhetne volna, az utolsó pillanatban elengedte.

A tömb egyenest egy pocsolyában landolt. A víz felcsapott, hideg cseppek fröccsentek a nadrágjukra.

A borító azonnal megszívta magát, a lapok széle elázott, és szürke sárfoltok terjedtek rajta.

Mire Artúr felfogta volna, mi történt, a fiúk már indultak. Csak Loki szólt még vissza nekik, amikor távolabb értek:

– Szerintem keretezd be, és tedd ki otthon, a hálószobádban.

A nevetésük még egy darabig ott visszhangzott Artúr fülében, aztán lassan elhalt, ahogy végleg továbbálltak.

Ádám nem nézett utánuk. Csak állt, mozdulatlanul, a kezei ökölbe szorulva az oldala mellett. A lélegzete szaggatott volt, mintha futott volna.

Artúr leguggolt, hogy kiemelje a tócsából a füzetet. A borító addigra alaposan átázott, a lapok széle megduzzadt. Az egész tömb nehéz és hideg volt a kezében.

Gyorsan elővett egy papír zsebkendőt a hátizsákjából, és próbálta valamelyest megtörölgetni, de nem sokat segített.

Mire legközelebb felpillantott, Ádám már nem volt sehol.

Artúr ott guggolt a tócsa mellett, a vízben remegő tükrképével a lába alatt. Kétségbeesetten nézett körbe, mignem észre nem vette a fiú távolodó alakját. Úgy rohant, mint akit puskából lőttek ki. Esélye sem lett volna utolérni.

Odahaza Artúr gondosan széthajtogatta a rajztömböt az asztalon. Óvatosan, egyenként választotta el egymástól a lapokat, vigyázva, nehogy elszakadjanak.

Órákon át tanulmányozta őket. A grafit helyenként elkenődött, szürke foltokat hagyva maga után.

Időnként finoman végigsimított egy-egy arcon, mint-ha attól visszarendeződnének a vonalak.

A legtöbb kép szerencsére megúsza annyival, hogy a széle kissé felhullámosodott a száradó papírtól. De volt egy-kettő, amely groteszkül elmosódott. A szemek szétúsztak, a szájak elkenődtek, és ettől valahogy a kedves arcok is másként néztek vissza rá: torzan, gyanakvón, vádlón.

Akkor döbbsent rá, hogy a túlzó óvatossága nem is volt olyan alaptalan. Vannak dolgok, amelyeket nem azért nem szabad megtenni, mert rosszak, hanem mert könnyen rosszul ítélik meg őket.

És ez néha veszélyesebb bárminél.

8. BENETT

Benett óravázlata ott feküdt előtte az asztalon, mégis folyton elvesztette a fonalat. Hallotta a saját hangját, ahogy magyaráz, látta a lehajtott fejeket, a tábláról serényen másoló diákokat, de időről időre megakadt a gondolatmenete.

Az egyik lány az imént óvatosan jelezte, hogy talán nem is a megfelelő függvényt használta a feladat megoldásához. A teremben erre rövid csend támadt. Benett csak bámulta a táblát. A számok kuszán meredtek vissza rá, mintha összeesküvést szőttek volna ellene. Próbálta visszakövetni, hol csúszott el, mi vezette félre, de aztán inkább letörölte az egészet, és előlről kezdte.

Ez így ment napok óta.

A dolgozatokat, amelyeket már rég ki kellett volna javítania, érintetlenül hurcolta magával a táskájában. Mindig azt hitte, majd a következő lyukasórában sort kerít rájuk, de sosem történt meg. Csak kitette őket maga elé az asztalra a tanáriban, de képtelen volt másra gondolni, mint arra az éjszakára. A rakpartra. És a rendőrökre.

A telefonja ma is egész nap rezgett a zsebében. Nem kellett elővennie ahhoz, hogy tudja, ki az, mégsem tudta megállni, hogy rájuk nézzen az egyik szünetben:

Remélem, jól vagy.
Napok óta nem láttalak.

Aggódok érted.

Hiányzol. ♥

Benett megtorpant a folyosón. Az ujja ott lebegett a képernyő felett. Halványan érzékelte, hogy néhány diák nevetve, lökdösődve halad el mellette a folyosón. Végül kénytelen volt visszaérni:

Ne izgulj, minden
rendben.

Sajnos most nem
tudok beszélni.

Majd kereslek.

Hazugság volt, de nem a megszokott fajta. Inkább óvatosság. Fanni már így is gyanakodott rá. Sőt valójában már nem is aludtak együtt, és nagyon közel álltak ahhoz, hogy a bíróságon találják magukat egy gyermekelhelyezési perben.

Az anyja is naponta felhívta, amióta Fanni róla érdeklődött, és egyfolytában arról prédikált neki, milyen fontos a család, és jobban is megbecsülhetné, hogy ilyen szép feleséggel és gyerekekkel ajándékozta meg a Jóisten.

Bár a nő hajlamos volt a túlzásokra, Benett egy dologban azért igazat adott neki: valahogy muszáj volt ezt helyrehoznia. Nem engedhette, hogy az egész élete széthulljon egy kis fellángolás miatt.

De valóban ennyi lenne csak? Egy fellángolás?

Mert ahányszor csak felelevenítette magában azokat a lopott délutánokat, amelyeket együtt töltöttek, valahogy sokkal többet érzett pusztán vonzalomnál. Vele maradt utána is, és a várakozás, hogy újra lássa, néha már szinte megőrizte.

Ugyanakkor még mindig szerette Fannit, az ikreket pedig egyenesen imádta. Bármire képes lett volna értük. Szóba sem jöhetett, hogy elhagyja őket. Még akkor sem, ha ezek az új érzések ezt diktálják.

Valahogy vissza kellett nyernie a családjá bizalmát.

Az utolsó óra után gyorsan összepakolt. Ezúttal senkivel nem állt le beszélgetni a tanáriban. Nem volt kedve magyarázkodni, miért siet. Egyszerűen csak ki akart jutni az épületből.

Az iskola bejáratánál azonban már vártak rá: ugyanaz a két rendőr állt ott, mint pár napja a házuk ajtajában. Esélye sem volt kitérni előlük, mert amint észrevették, már indultak is felé.

– Jó napot! – üdvözölte Sebestyén százados, hangosan, tisztán. – Bizonyára emlékszik ránk.

Benett csak halványan biccentett. Hogy is felejtette volna el őket...

– Miben segíthetek? – motyogta feléjük megsemmisülten.

A körülöttük elhaladó diákok lassítottak, néhányan meg is álltak. Benett érezte a tekinteteket a hátán és az arcán.

De nem ők tűntek fel neki leginkább, hanem valaki más, akit a rendőr válla felett szűrt ki. A fiú kissé távolabb állt, mintha nem idetartozna. Benettnek is az

volt a benyomása, hogy nem itteni diák. Túl idősnek látszott hozzá, és táská sem volt nála.

Biztosan csak vár valakit – futott át az agyán, de amikor a pillantásuk találkozott, a fiú azonnal elfordította a fejét. Túl gyorsan. Mintha nem véletlen lett volna, hogy őt bámulja.

– Szeretnék megkérni, hogy jöjjön velünk. Nagyon fontos lenne.

A rendőr szavai nyomban visszarángatták Benett figyelmét.

– Most? – szakadt ki belőle.

– Igen. Kérem!

Kérésnek hangzott, de Benett tisztán kiérezte a hangjából, hogy nincs nagyon más választása: csinálhatják diszkréten vagy látványosan, nekik mindegy.

Benett beleegyezően bólintott, a férfi pedig intett, hogy kövesse őket. Már messziről ki lehetett szűrni az autójukat a piros-kék fényhíddal a tetején.

Benett menet közben még utoljára visszanézett az épületre és a kapura, ahol már kisebb közönség gyűlt össze. A fiú már nem volt ott – vagy csak ő nem találta –, de attól még nagyon kíváncsi volt, hogy ki lehetett.

A rendőrök nem bilincseltek meg, amit jó jelnek vett, de a karjánál fogva segítették be hátra, ahol nem volt belül kilincs, és egy sűrű rács választotta el az első ülésektől.

Az ajtó olyan erővel csapódott rá, hogy reflexből behúzta a nyakát. Ez a hang tette világossá számára, hogy a titkai már nem sokáig titkok.

És hogy mostantól nem ő dönti el, mit hisznek róla.

9. ARTÚR

Ádám nem ment iskolába.

Az üres pad látványa tátongó űrt keltett Artúrban. A fiú megszártott rajztömbje ott lapult a táskájában – abban bízott, hogy aznap visszaadhatja neki. Még akkor is érezte a súlyát a vállán, amikor a táskát letette. Mintha az is tudná, hogy nem nála lenne a helye.

Az osztályfőnökük azt mondta, Ádám édesanyja betelefonált, hogy a fia beteg. Artúr persze nem hitte – hacsak nem ütötte meg magát jobban, mint gondolta. Bár amilyen fürgén elrohant, sokkal inkább az előző napi incidens viselhette meg. Ő maga ugyan nem ismerte túl jól azokat a srácokat, Ádám viszont szó szerint menekült előlük – talán nem először.

Órákon át gondolkodott, mit tehetne érte. Vajon mitől érezné jobban magát? Ha felhívná, vagy ha inkább békén hagyná?

Képtelen volt úgy tenni, mintha nem az ő dolga lenne. A buszmegálló képe újra és újra felvillant benne: a röhögés, a gúnyos hangok, Ádám keze, és ahogy ösztönösen elrántja tőle.

Végül nem bírta tovább tétlenül ülni, és a nagyszünetet jelző csengő után az első dolga volt írni neki egy üzenetet.

A szavak nehezen jöttek, sokáig csak bámulta az üres szövegmezőt, mielőtt gépelni kezdett. Nem azt írta, amit valójában gondolt. Legszívesebben azt írta volna, hogy *hiányzol*, vagy hogy *nem volt igazuk*. Ehelyett

csak annyit üzent neki, hogy elvinné neki a házi feladatot, és visszaadná a rajzait.

A válasz nem érkezett azonnal, csak valamikor az utolsó óra vége előtt. Rövid és tárgyilagos volt:

Rendben, kösz.

Alatta pedig ott volt a címe.

Artúr tudta, hogy most már nincs helye visszaközlésnek. A rajztömb súlya egyre erősebben húzta a vállát a hátizsákjában. Nem csupán egy kupac papír volt többé, hanem belépő.

Csak még azt nem tudta, hogy hová.

Artúr jól sejtette, hogy a betegség csak ürügy. Ádámnak kutya baja sem volt – leszámítva, hogy a jobb lábára alig észrevehetően sántított. Mégis messziről látszott, hogy nem az esés fájt neki a legjobban.

Vonakodva lépte át a lakás küszöbét. Az előszobában félhomály volt, a cipők katonás rendben a fal mellett. Ádám intett neki, hogy kövesse a szobájába.

– Egyedül vagy itthon? – kérdezte.

– Nem, a bátyámmal – suttogta. – A szobájában tanul, úgyhogy ne zavarjuk.

Artúr bólintott, bár nehezen tudta elképzelni. Csak a szülők gondolják naivan, hogy amikor a gyerekeik

magukra maradnak a szobájukban, ott csak tanulásról lehet szó.

Az ajtó halkán becsukódott mögöttük. Ádám intett neki, hogy foglaljon helyet, aztán lehuppant az ágya szélére. Artúr az íróasztal előtti forgószéket választotta, kissé bizonytalanul helyezkedve el benne.

– Bocs, hogy itthon zavarlak, csak...

– Nem zavarasz – intett a fejével Ádám. – Inkább te ne haragudj, amiért nem szóltam, hogy nem tudok ma bemenni – mentegetőzött.

– Semmi gond – felelte Artúr.

– Fájt a térdem. Kicsit jobban beütöttem, mint gondoltam.

– Értem. Nekem nem kell magyarázkodnod.

Ádám ekkor váratlanul felnevetett, de nem volt benne semmi vidámság.

– Tudod, mi volt a legrosszabb? Nem az, amiket mondtak. Hanem hogy... hogy igazuk volt.

Artúr felkapta a fejét.

– Nem volt igazuk!

– Dehogynem – vágta rá Ádám. – Elképzeltem magunkat ott kívülről, és hogy mit láthattak ők. És ahányszor tükörbe nézek, én is ugyanazt látom. Mintha... mintha tényleg látszana rajtam. Mintha minden mozdulatom bizonyíték lenne arra, amit gondolnak.

Artúr előrehajolt.

– Ádám, ez nem így működik. Ők azt gondolnak, amit akarnak. Attól még nincs joguk így viselkedni.

– De én elhittem, hogy van – suttogetta Ádám. – És reggel, amikor fel kellett volna kelnem, egyszerűen nem ment. Azt éreztem, ha bemegyek, akkor mindenki látni fogja.

Hirtelen elhallgatott. A fal túloldaláról némi motoszkálás szűrődött át. A bátyja tényleg a másik szobában volt.

Artúr halkabbra fogta a hangját:

– Szerintem tévedsz! Nincs veled semmi baj. És attól, hogy ők ezt hiszik, cseppet sem jobbak nálunk, vagy bárkinél.

– Honnan tudod ilyen biztosan?

Artúr habozott. Ádám szemébe nézett, amely vörös volt, de száraz. Látszott rajta, hogy sírt, de nem most, hanem korábban.

– Onnan, hogy ha így lenne, akkor... – kis szünetet tartott – ...akkor nem tudnának fájdalmat okozni.

Ádám erre már nem válaszolt, csak kétret görnyedt ültében, mintha így próbálná kipréselni magából mindazt, ami fáj neki.

Artúr azt gyanította, hogy még mindig nem győzte meg teljesen, de azt is, hogy ennél többet most nem tud adni: legfeljebb annyit, hogy ott van vele.

Ekkor váratlanul felállt a székéről. Maga sem tudta pontosan, miért – talán csak nem bírta tovább ülni. Ádám felnézett rá; a tekintete fáradt volt, a bőre fakó, mint a porcelán.

– Ne higgy el mindent, amit mondanak – közölte Artúr halkán. – Kérlek!

Ádám vállat vont.

– Könnyű ezt mondani annak, aki nem... – harapta el a mondatot.

Artúr közelebb lépett. Talán túl közel. Egy mozdulat, ami elsőre ártalmatlannak tűnt, de mielőtt végiggondolhatta volna, előrehajolt, és egy rövid, tétova pusztit nyomott Ádám arcára.

Az ajtó ekkor nyílt ki.

Egy idősebb fiú állt ott – feltételezhetően a bátyja –, kócos hajjal, *Stranger Things*-es pólóban, a nyakában nagy fejhallgató lógott.

Megtorpant, mielőtt belépett volna. A pillantása végigsiklott rajtuk: Artúr még túl közel, Ádám meg szobormereven előtte. A levegőt szinte vágni lehetett közöttük.

– Bocs! – mondta a fiú reflexből Ádámnak. – Nem tudtam, hogy vannak nálad.

A következő másodpercben már csukta is be az ajtót. Nem csapta be, csak egyszerűen behúzta maga után, mintha szégyellné, hogy csak úgy rájuk rontott. A kilincs halk kattanással a helyére ugrott, és a szobában sűrű csend maradt utána.

Ádám lassan elfordította a fejét.

– Azt hiszem..., jobb, ha most elmész.

Artúr hátrébb lépett. Érezte, hogy az arca lángol.

– Ne haragudj! Nem akartam... Én csak...

– Tudom – vágta rá Ádám gyorsan. – De most már mindegy.

A fal túloldaláról ismét mozgás hallatszott, ahogy Ádám bátyja visszatért a saját szobájába. Feltűnően nagy zajt csapott, mintha emlékeztetni akarná őket, hogy nincsenek egyedül – vagy épp ellenkezőleg: biztosítani akarja őket arról, hogy most már egyedül vannak.

Artúr a táskájába nyúlt.

– Visszahoztam a füzetedet, és felírtam neked a házit.

Ádám bólintott, de nem nézett rá. A térdére támaszkodva várta, amíg Artúr kiteszi elé az asztalra.

Artúr nehezen vált meg a rajzoktól, mert azok legalább okot adtak neki arra, hogy ott legyen Ádámnál, és most erről is le kellett mondania.

Már éppen elengedte volna a rajztömböt, amikor eszébe jutott az összehajtott papírlap, amit még ott-hon csempészett bele: a vers, amelyet nemrég sikerült befejeznie.

Egy pillanatig habozott, aztán inkább óvatosan kihúzta belőle, és a zsebébe csúsztatta.

Mindennél jobban szerette volna megosztani Ádámmal, de úgy érezte, jobb, ha hagy neki egy kis időt.

– Itt megtalálod.

– Kösz – bólogatott Ádám.

– Szívesen. Akkor majd találkozunk a suliban.

Újabb bólintás.

Artúr elindult az ajtó felé, és csak akkor engedte meg magának, hogy kifújja a levegőt, amikor már a folyosón volt.

Kifelé menet szerencséire nem találkozott Ádám bátyjával – nem is tudott volna mit mondani neki.

Mert néha nem az fáj a legjobban, amit ki kell mondanunk, hanem az, amit nem mondhatunk ki.

10. BENETT

A folyosó keskeny volt, és túlságosan világos. Minden lépésük visszhangzott a kopott linóleumon.

Benett a rendőrök között haladt. Előtte pár lépéssel Sebestyén százados, akinek tükörsimára borotvált fejről zsírosan verődött vissza a neonfény. A kollégája, Domonkos főtörzsőrmester kissé lemaradva követte őket.

Megálltak egy ajtó előtt.

– Menjen előre! – utasította a százados.

A szavai keményen koppantak. A korábban megszokott udvariasság mostanra teljesen eltűnt. A szűk, irodaszerű helyiségbe csak egy falra néző ablakon jött be némi fény. Lámpát kellett kapcsolni, hogy rendesen lássanak. A levegő sűrű volt és állott szagú. Egy sűrűke íróasztal és – vele szemben – két összecuskható vasszék volt az összes berendezés.

Benett leült az egyikre. A fém jéghideg volt, és a támla túl keményen simult a hátának. Ennek ellenére próbált egyenletesen lélegezni. Azzal nyugtatta magát, hogy csak válaszol pár kérdésre, és nemsokára újra otthon lesz.

Bárcsak ilyen könnyű lett volna hinnie is magának.

– Kérnénk az igazolványait – szólalt meg Domonkos, miután helyet foglalt az íróasztal mögött.

A főnöke közéjük húzta a másik széket, hogy jól lássa mindkettőjüket.

Benett elővette a tárcáját a kabátzsebéből. A keze enyhén remegett, ahogy széthajtotta. Túl sok minden volt benne: nyugták, cetlik, régi buszjegyek. Az igazolvány nem ott volt, ahol lennie kellett volna.

– Egy pillanat – mondta.

Ahogy keresgélt, egy névjegy csúszott ki a tárcából, és az asztalra hullott.

Benett azonnal rátette a kezét. Talán túl gyorsan is, de nem eléggé, hogy ne vegyék észre.

Egyetlen mozdulattal visszacsúsztotta a tárcájába, mintha ott sem lett volna. A rendőrök ugyan nem kérdeztek rá, de mintha a kelleténél tovább időzött volna a kezén a tekintetük.

– Megvan – mondta Benett, és végre az asztalra tette a személyijét és a lakcímkártyáját.

A százados átvette, ránézett, majd átadta a kollégájának, aki azonnal pötyögni kezdett a számítógépen.

– Kezdjük az elején – vágott bele Sebestyén. – Miért nem mondott igazat nekünk arról, hogy mikor látta utoljára Illés Artúrt?

Benett görcsösen kapaszkodott a pénztárcájába az asztalon. A körmei is elfehéredtek.

– Az igazat mondtam – vágta rá, már-már túlságosan is védekező hangnemben. – Mondtam, hogy nem találkoztunk aznap.

– Valóban? – kérdezte a százados. – Tudott róla, hogy vannak arrafelé térfigyelő kamerák?

Nem várt azonnali választ. Hagyta, hogy Benett felfogja, mi fog történni. A helyiséget betöltő billentyűkopogás és egérkattogás beszédesebb volt bárminél. Sebestyén türelmesen várta, amíg kollégája a gépen

keresgél, aki végül lassan kifelé fordította a monitort. Közelebb is tolt, hogy Benett jobban lássa.

A felvételen éjszaka volt. Egy utcasarkot mutatott, ahonnan jól látszott a híd egy részlete. A kép kissé szemcsés volt, de azért jól kivehető, még a tompa közvilágítás ellenére is. Egy férfi haladt el a kamera alatt, megállt egy pillanatra, körbenézett, majd továbbindult.

– Ez maga – közölte a százados olyan hangsúllyal, mintha Benett legalábbis tiltakozott volna.

– Pont a rakpart felé indult, amerre később a holttestet megtalálták – tette hozzá a másik. – Még az időpont is egybeesik a halál idejével. Nem sokkal később pedig már távozik is.

Domonkos erre kicsit gyorsított a felvételen, és valóban: néhány másodperc múlva Benett újra megjelent ugyanabból az irányból.

A szoba hirtelen túl kicsinek tűnt, a levegő sűrűbbé vált. Csak Benett szaggatott levegővétele törte meg a hosszúra nyúlt csendet, mielőtt képes volt újra megszólalni.

– Felhívott... – vallotta be végül. – Azt mondta, hogy nagy bajban van, és segítség kell neki.

– És maga odament.

Benett bólintott.

– Igen, de nem volt ott.

– És mit csinált ezután?

– Semmit. Vártam egy kicsit, körülnéztem, aztán elmentem.

– Hova?

– A barátomhoz – mondta. – Pár sarokra lakik onnan.

– Igen, tudjuk. Már beszéltünk vele – jegyezte meg az őrmester. – Még szerencse, hogy pont a közelben kellett volna találkozniuk.

– Ezt meg hogy érti? – szólt fennhangon Benett. Borzasztóan unta már, hogy úgy viselkednek vele, mint egy hidegvérű gyilkossal.

– Sehogy. Csak egy halk megállapítás volt – jött a gyors válasz, mire a százados intett a fejével, hogy ennek most nincs itt az ideje, majd újra Benetre figyelt.

– Semmi közöm a halálához.

– Akkor miért nem mondta el korábban, hogy ott járt?

Benett szóra nyitotta a száját, aztán becsukta. A nyelve száraz volt, a gondolatai egymásba akadtak. Úgy érezte, bármit mond, mindenképp rosszul fog hangzani.

– Mert bepánikoltam – ismerte el végül. – Amikor meghallottam, hogy Artúr meghalt, félttem, hogy engem gyanúsítanak majd valamivel.

A rendőrök úgy néztek össze, mint akik már elég-szer hallották ezt a pályafutásuk során.

– Csak nem attól félt, hogy találunk valamit, ami terhelő önre nézve? – kérdezte a százados, majd intett Domonkosnak.

Az őrmester kihúzott egy fiókot, kivett belőle valamit, majd Benett elé helyezte. Egyszerű, átlátszó bizonyítékcserkő volt, gondosan felcímkézve, benne egy rakás üvegszilánkkal. Jobban megnézve inkább egy tükör maradványainak tűntek. Némelyik alig volt nagyobb egy körömnél, de voltak köztük nagyobbak is.

– Nézze csak meg jobban! – kérte a százados.

Benett bizonytalanul közelebb hajolt, hogy szemügyre vegye a törmeléket. Ahogy ott hevert előtte, szinte vakító fehéren verte vissza a mennyezeti lámpa fényét, az egyik darab azonban különösen felkeltette a figyelmét: az egész felületén karcolások futottak végig. Nem összefüggőek, hanem inkább olyanok, mint a félbemaradt betűk – mintha valaki szavakat vésett volna rájuk, csak a többi rész hiányozna.

Benett érezte, hogy az arca megfeszül, de igyekezett uralkodni magán, hogy ebből kívülről semmi ne tűnjön fel.

A végtagjaiban egyszerre jelent meg egy emlék: a lába alatt roppanó üveg hangja. A szilánkok, amelyek mindenütt ott voltak. Abban a pillanatban fel sem fogta, mit keresnek ott, de utólag visszagondolva már akkor is sejtette, hogy valami nagyon nincs rendben velük.

– Ezeket a helyszínen találtuk – mondta a százados. – Felismeri őket?

Benett érezte, hogy túl régóta nézi a zacskót, ezért felemelte a fejét. A férfi pillantása rögvest összehalmozott az övével, mire lassan megrázta a fejét.

– Nem.

– Biztos benne? – Sebestyén hangja nyugodt maradt, de a kérdés mögött ott volt a gyanú, hogy hazudik. – Amint látja, ezek nem egy elejtett sörösüveg darabjai. Ilyesmik nem kerülhettek oda *csak úgy*.

Benett megnyalta a kiszáradt ajkát, de nem felelt. Sebestyén közel emelte az arcához a tasakot, mintha megpróbálná elolvasni, mit írtak rá.

– Gondolom, maga is észrevette ezeket a kis karcolásokat. Mintha betűk volnának. Például ez itt egy szó: „LET””, ez pedig itt egy „ZS” – mutatott rájuk egyenként. – Maga mit gondol?

Azzal visszatette a zacskót maguk közé az asztalra, hogy Benett újra megnézhesse.

– Fogalmam sincs, mik azok – mondta. – Én most látom őket először.

Sebestyén nem kommentálta a választ, csak bólintott egy aprót.

– Rendben. Akkor menjünk tovább. Mit gondol, köze lehetett ennek ahhoz, hogy felhívta magát?

Benett gondolkodott a válaszon, de végül nem mondott semmi, csak megvonta a vállát.

– Vagy kérdezzem inkább úgy, hogy miért pont *magát* hívta?

– Talán... bajban volt – suttogta Benett.

– Ennyire jóban voltak?

– Nem különösebben. Miért?

– Hát, pont ezért. Maga csupán a tanára volt – mutatott rá a férfi. – Nem gondolja, hogy ez egy kicsit furcsa? Melyik diák hívja fel elsőként a tanárát, ha bajba kerül? Általában nem a szüleiket vagy a barátait szokták hívni?

– Ezt... – kezdte, majd elhallgatott. – Ezt nem szeretném részletezni.

– Valóban? És azzal tisztában volt, hogy a fiút már hónapok óta keresik?

– Tessék? – hajolt előrébb Benett, mint aki rosszul hallotta. – Miért? Csak nem eltűnt?

A férfi a fejét rázta, de nem ő válaszolt, hanem a kollégája.

– Szökésben volt.

Benett ezt már végképp nem értette, túl sok volt neki ez így egyszerre.

Miféle bajba keveredhetett az a szegény gyerek?

– Szökésben volt? De miért?

– Ezt nem kívánjuk részletezni – vágta rá Sebestyén egy ravasz félmosoly kíséretében. – Ez egy másik ügy. Csak arra vagyunk kíváncsiak, mennyit tudott a fiúról, és miért pont magához fordult segítségért.

– Őszintén: fogalmam sincs – tárta szét a karját Benett. Ebben legalább nem kellett hazudnia.

– Nincs? Akkor menjünk vissza egy kicsit az időben, és meséljen nekünk a Tisza-tónál tett kirándulásukról. Mi történt ott?

– Hogy jön ez ide?

– Úgy tudjuk, támadt ott egy kis incidens, ami után a két érintett diák már nem tért vissza az iskolába. Mit gondol, köze lehet annak ehhez az egészhez?

Benettben hirtelen megjelent a kép: a feldúlt szülők, ahogy egymás szavába vágva követelnek magyarázatot; az az ocsmány videófelvétel; és a döntés, amit végül nem az iskola hozott meg, hanem ők maguk.

– Nem mondok többet, amíg nem beszéltem egy ügyvéddel – mondta higgadtságot színlelve. – Ha nem akarnak letartóztatni, akkor, kérem, engedjenek haza.

Az ezt követő csend most más volt: feszült és végtelennek tűnő. A végén Benett már komolyan kezdte azt hinni, hogy az egyikük bilincset ránt, és bekíséri egy cellába.

A százados azonban csak bólintott.

– Egyelőre elmehet, de továbbra is maradjon elérhető.